

Κατανομή αποθεματικού πρόσθετης στήριξης σε περιοχές σε κρίση

Σεπτέμβριος 2016

Περιεχόμενα

- 0 *Εισαγωγή*
- 1 *Εξέλιξη κοινωνικοοικονομικών δεικτών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας*
- 2 *Το πρόβλημα των Οινοφύτων/ Σχηματαρίου*
- 3 *Αντίστοιχες περιπτώσεις Περιφερειών στην ΕΕ των 28*
- 4 *Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας στις διαδοχικές προγραμματικές περιόδους των Διαρθρωτικών Ταμείων*
- 5 *Η χρηματοδότηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο ΕΣΠΑ 2014-2020*
- 6 *Επιπτώσεις της κατάταξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορίες ανεπτυγμένων περιφερειών*
- 7 *Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού*
- 8 *Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων*
- 9 *Συμπεράσματα*

Παράρτημα I: Κατάλογος Έργων

Παράρτημα II: Ο Δείκτης Κοινωνικής Προόδου

Εισαγωγή

Σκοπός

Η παρούσα μελέτη αφορά στην **εκτίμηση των απωλειών των πόρων** που κατανεμήθηκαν, από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και **στοχεύει στην υποστήριξη της Περιφέρειας στη διεκδίκηση αναπλήρωσης αυτών των απωλειών** κατά την κατανομή του αποθεματικού πρόσθετης στήριξης σε περιοχές σε κρίση που για την Ελλάδα ανέρχεται στο ποσό των 836 εκατ.ευρώ.

Η απώλεια των πόρων για την Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας προέκυψε λόγω της κατάταξής της, κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, στις «Περιφέρειες Μετάβασης», προερχόμενη όμως από τις «περισσότερο ανεπτυγμένες» περιφέρειες κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Η κατάταξή της ήταν αποτέλεσμα:

- της **στατιστικής στρέβλωσης** που προκαλεί ο συνυπολογισμός στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας της παραγόμενης στην περιοχή Οινοφύτων/ Σχηματαρίου Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας -ΑΠΑ (η οποία, αν και η περιοχή Οινοφύτων/ Σχηματαρίου ανήκει διοικητικά στη Στερεά Ελλάδα, αφορά κατά κύριο λόγο την Αττική) και
- της μεθοδολογίας κατανομής των διαρθρωτικών πόρων της περιόδου 2014-2020, καθώς **λήφθηκαν υπόψη στατιστικά στοιχεία των ετών 2007-2010** που απέχουν πολύ από τα στοιχεία του έτους έναρξης του ΕΣΠΑ 2014-2020 και πολύ περισσότερο από τα στοιχεία των επομένων ετών.

Για την παρούσα μελέτη χρησιμοποιήθηκαν ευρέως διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία (ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT, κλπ.), καθώς και στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος.

Οι όποιες αριθμητικές εκτιμήσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης, στη βάση κάποιων γενικών παραδοχών, είχαν ως αποκλειστικό σκοπό την ποιοτική ενίσχυση της μεθοδολογίας τεκμηρίωσης.

Ως εκ τούτου τα αριθμητικά αποτελέσματα της μελέτης δεν αποτελούν και δεν πρέπει να θεωρηθούν ως ακριβείς εκτιμήσεις για τα ποσά που αναλογούν στην Περιφέρεια.

Εξέλιξη κοινωνικοοικονομικών δεικτών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Εξέλιξη κοινωνικοοικονομικών δεικτών Περιφέρειας

Στερεάς Ελλάδας (2/5)

Εξέλιξη κατά κεφαλήν ΑΕΠ

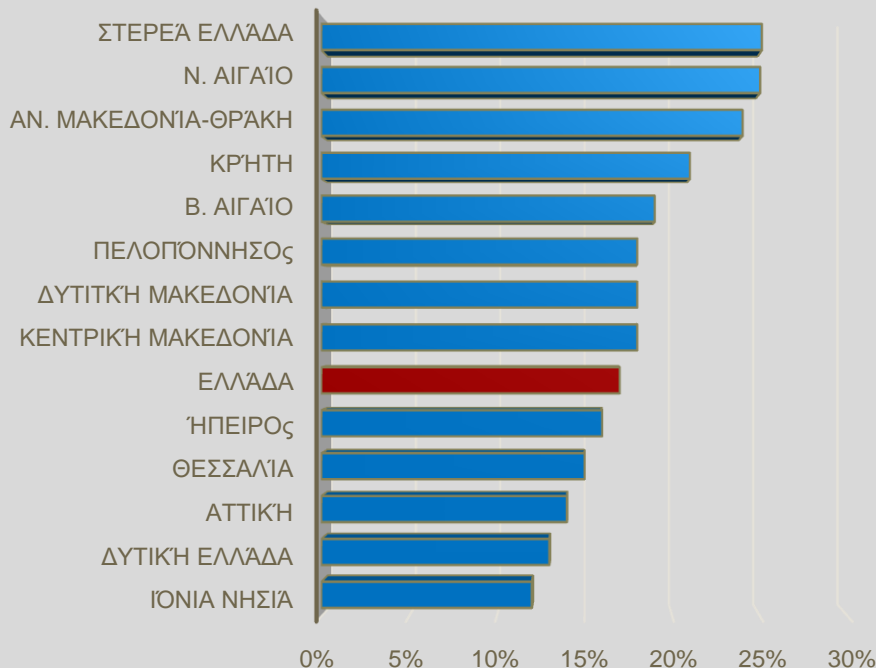
- Σύμφωνα με στοιχεία του 2014, η Στερεά Ελλάδα έχει ΑΕΠ/κατ. 61% του μέσου όρου ΕΕ-28.
- Το ποσοστό αυτό είναι σχεδόν ίδιο με το σταθμισμένο μέσο ΑΕΠ/κατ. του συνόλου των ελληνικών περιφερειών μετάβασης (61,5%).

ΑΕΠ/κατ. ελληνικών Περιφερειών ΕΕ-28=100

Λιγότερο ανεπτυγμένες	2010	2014	% Μείωσης
Αν. Μακεδονία-Θράκη	66	50	24%
Κεντρική Μακεδονία	68	56	18%
Ήπειρος	61	51	16%
Θεσσαλία	65	55	15%
Δυτική Ελλάδα	62	54	13%
Μετάβασης			
Δυτική Μακεδονία	80	66	18%
Ιόνια νησιά	76	67	12%
Στερεά Ελλάδα	81	61	25%
Πελοπόννησος	71	58	18%
Β. Αιγαίο	70	57	19%
Κρήτη	80	63	21%
Περισσότερο ανεπτυγμένες			
Αττική	115	99	14%
Ν. Αιγαίο	107	80	25%
Ελλάδα	87	72	17%

Ποσοστιαία Μείωση 2010-2014

Πηγή: Eurostat, Ίδια Επεξεργασία

▶ Παρατηρείται ότι η Στερεά Ελλάδα έχει, μαζί με το Νότιο Αιγαίο, το μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης.

Εξέλιξη κοινωνικοοικονομικών δεικτών Περιφέρειας

Στερεάς Ελλάδας 4/5

Εξέλιξη Ανεργίας(2/2)

Σύμφωνα με στοιχεία του 2014, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει 27% ανεργία, αυξημένη κατά 114% από το έτος 2010 στο οποίο η ανεργία ανερχόταν στο 13%.

Λιγότερο ανεπτυγμένες	2010	2014	% Αύξης
Αν. Μακεδονία-Θράκη	15%	24%	67%
Κεντρική Μακεδονία	14%	29%	109%
Ήπειρος	13%	27%	113%
Θεσσαλία	12%	25%	110%
Δυτική Ελλάδα	12%	29%	141%
Μετάβασης			
Δυτική Μακεδονία	15%	28%	79%
Ιόνια νησιά	15%	21%	47%
Στερεά Ελλάδα	13%	27%	114%
Πελοπόννησος	10%	23%	144%
Β. Αιγαίο	9%	22%	137%
Κρήτη	12%	24%	100%
Περισσότερο ανεπτυγμένες			
Αττική	13%	27%	117%
Ν. Αιγαίο	15%	20%	38%
Ελλάδα	13%	27%	109%

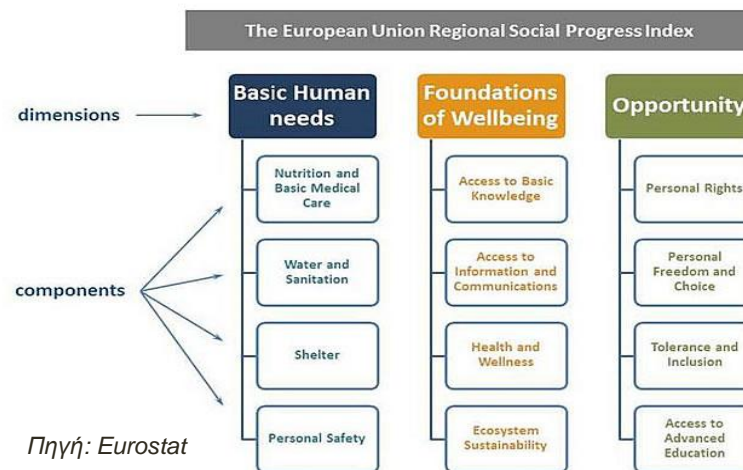
Πηγή: Eurostat, Ίδια Επεξεργασία

▶ Παρατηρείται ότι η Στερεά Ελλάδα έχει το πέμπτο μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης της ανεργίας κατά τα έτη 2010-2014

Εξέλιξη κοινωνικοοικονομικών δεικτών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 5/5

Περιφερειακός Δείκτης Κοινωνικής Προόδου (RSPI)

- Ο περιφερειακός δείκτης κοινωνικής προόδου, που δημοσιοποίησε προς διαβούλευση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Φεβρουάριο 2016, έχει ως στόχο να μετρήσει την κοινωνική πρόοδο των 272 ευρωπαϊκών περιφερειών λειτουργώντας συμπληρωματικά προς τα παραδοσιακά μέτρα της οικονομικής προόδου.
- Ο περιφερειακός δείκτης κοινωνικής προόδου αποτελείται από 50 επιμέρους δείκτες (βλέπε Παράρτημα II) και βαθμολογεί τις απόλυτες επιδόσεις, σε κλίμακα 0-100, των περιφερειών σε 12 θεματικές περιοχές.
- Μεταξύ των θεμάτων που βαθμολογούνται είναι η δυνατότητα πρόσβασης των κατοίκων μιας περιφέρειας σε βασική υγειονομική περίθαλψη, βασική εκπαίδευση, η ποιότητα και η οικονομική προσιτότητα της στέγασης, η προσωπική ασφάλεια, η δυνατότητα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η επικράτηση συνθηκών ισότητας, η ρύπανση του περιβάλλοντος κ.α.

- Στον πίνακα παρουσιάζεται η κατάταξη των περιφερειών της Ελλάδας με βάση τον Δείκτη Κοινωνικής Προόδου. Όπως μπορεί να διαπιστωθεί, η κατάταξη αυτή διαφοροποιείται σε σχέση με την κατάταξη των περιφερειών με βάση το ΑΕΠ.
- Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, διαπιστώνεται ότι έχει χαμηλότερο Δείκτη Κοινωνικής Προόδου (SPI) από ελληνικές περιφέρειες που εμφανίζουν χαμηλότερο ΑΕΠ/κάτ.. Έτσι, η Στερεά εμφανίζεται με ΔΚΠ 51,31 έναντι 55,57 της Θεσσαλίας ή 56,27 της Ηπείρου, ενώ τα αντίστοιχα ΑΕΠ/κάτ. είναι 61, 55 και 51.
- Όπως αναφέρθηκε, ο δείκτης κοινωνικής προόδου υπολογίζεται σε 272 περιφέρειες σε όλη την Ευρώπη. Οι περιφέρειες της χώρας καταλαμβάνουν θέσεις μεταξύ της 192^{ης} (Κρήτη) και της 257^{ης} (Πελοπόννησος)

Περιφέρεια	SPI	rank
Övre Norrland (Σουηδία)	81,33	1
Κρήτη	59,36	192
Βόρειο Αιγαίο	58,62	200
Κεντρική Μακεδονία	57,25	209
Δυτική Μακεδονία	56,9	213
Ήπειρος	56,27	219
Αττική	55,86	226
Θεσσαλία	55,57	227
Δυτική Ελλάδα	54,5	235
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	53,94	240
Νότιο Αιγαίο	53,83	241
Ιόνια Νησιά	53,8	242
Στερεά Ελλάδα	51,35	253
Πελοπόννησος	50,61	257
Yugoiztochen (Βουλγαρία)	38,66	272

▶ Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έρχεται στην προτελευταία θέση μεταξύ των περιφερειών της Ελλάδος και 253 στο σύνολο των καταμετρημένων περιφερειών της Ευρώπης με την τιμή του δείκτη κοινωνικής προόδου να ανέρχεται σε 51,35.

Το πρόβλημα των Οινοφύτων/ Σχηματαρίου

2 Το πρόβλημα των Οиноφύτων/Σχηματαρίου (1/8)

Ιστορικό

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι κατά βάση αγροτική περιφέρεια με πολύ ισχύο αστικό σύστημα.

Παρόλα αυτά φαίνεται να παράγει ένα πολύ μεγάλο μέρος του βιομηχανικού προϊόντος της χώρας και κατά συνέπεια αυτού θεωρείται μια από τις πλέον ανεπτυγμένες περιοχές στην Ελλάδα.

Το πρόβλημα αυτό δημιουργήθηκε την δεκαετία του 1980 όταν το ελληνικό κράτος για να αποσυμφορήσει την Αττική, από τη βιομηχανική συγκέντρωση, ουσιαστικά απέτρεψε την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων στο νομό, ενώ παράλληλα στην Στερεά Ελλάδα δίνονταν χρηματοδοτικά κίνητρα μέσω των αναπτυξιακών νόμων για τη ίδρυση ή και τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων.

Ως αποτέλεσμα της πολιτικής αυτής:

- ✓ οι περισσότερες βιομηχανικές μονάδες φεύγουν από την Αττική και μετακομίζουν ακριβώς στα σύνορα Αττικής – Βοιωτίας στην περιοχή των Οиноφύτων/ Σχηματαρίου. Αυτό τους έδινε το πλεονέκτημα της χρηματοδοτικής ενίσχυσης από τους αναπτυξιακούς νόμους, της εύκολης πρόσβασης (λόγω της Εθνικής Οδού) των εργαζομένων οι οποίοι σε μεγάλο βαθμό εξακολουθούν να κατοικούν στην Αττική και της εύρεσης φθηνής γης, καθώς οι αγροτικές δραστηριότητες της περιοχής δεν μπορούσαν να ανταγωνιστούν τα χρηματικά ποσά που μπορούσαν να δώσουν οι βιομηχανίες για την αγορά εκτάσεων.
- ✓ στην πορεία του χρόνου στην περιοχή έγινε η μεγαλύτερη βιομηχανική συγκέντρωση στην χώρα, χωρίς όμως οργανωμένη ανάπτυξη (γεγονός που αναδεικνύεται από τα οξυμένα περιβαλλοντικά προβλήματα του Ασωπού) και αποδίδοντας στην περιοχή εγκατάστασης αρκετές θέσεις εργασίας, αλλά όχι τα εισοδήματα που θα αντιστοιχούσαν στη συγκέντρωση αυτή.

2 Το πρόβλημα των Οиноφύτων/ Σχηματαρίου (2/8)

Το εισόδημα της περιοχής

Μία πρώτη ένδειξη ότι η περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας δεν είναι σε πραγματικούς όρους πλουσιότερη από τον μέσο όρο της χώρας προκύπτει από τα στοιχεία του δηλωθέντος εισοδήματος που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Δηλωθέν Εισόδημα * (σε Ευρώ)

Έτος	Σχηματάρι			Οινόφυτα			Στερεά Ελλάδα		Ελλάδα
	Μέσο Εισόδημα	% Περιφέρειας	% Χώρας	Μέσο Εισόδημα	% Περιφέρειας	% Χώρας	Μέσο Εισόδημα	% Χώρας	Μέσο Εισόδημα
2002	11.861,35	106,93%	96,44%	12.078,80	108,89%	98,21%	11.092,36	90,19%	12.298,80
2003	12.310,26	105,40%	95,10%	12.662,96	108,42%	97,83%	11.679,34	90,23%	12.944,34
2004	12.789,78	106,87%	96,41%	12.990,49	97,92%	97,92%	11.967,30	90,21%	13.266,51
2005	13.672,15	109,66%	99,43%	13.599,69	109,08%	98,91%	12.467,31	90,67%	13.750,20
2006	14.514,14	108,36%	98,22%	14.237,01	106,29%	96,35%	13.394,33	90,64%	14.776,82
2007	15.337,95	108,14%	98,13%	15.107,19	106,51%	96,66%	14.183,34	90,74%	15.629,92
2008	16.237,71	106,33%	97,04%	16.070,16	105,23%	96,04%	15.271,20	91,26%	16.733,19
2009	16.668,01	105,50%	95,82%	16.197,48	102,52%	93,11%	15.798,68	90,82%	17.395,15
2010	16.767,82	104,92%	94,86%	15.992,82	100,07%	90,48%	15.981,46	90,41%	17.675,71
2011	17.384,58	103,89%	95,25%	16.881,47	100,88%	92,49%	16.734,07	91,68%	18.252,39
2012	16.196,72	105,41%	96,48%	15.548,26	101,19%	92,62%	15.365,06	91,53%	16.787,56
2013	14.509,08	106,86%	98,89%	14.109,67	103,92%	96,17%	13.577,30	92,54%	14.671,30

Πηγή: Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, Ίδια Επεξεργασία

Τόσο η περιοχή Οινόφυτα – Σχηματάρι, όσο και όλη η Στερεά Ελλάδα δεν διαθέτουν τα πολύ υψηλά εισοδήματα που υποδηλώνουν τα στοιχεία του κατά κεφαλή ΑΕΠ. **Ειδικά για την Περιφέρεια το δηλωθέν εισόδημα είναι λίγο πάνω από το 90% του μέσου όρου της χώρας.**

Το δηλωθέν μέσο εισόδημα στο Σχηματάρι υπερβαίνει από 3% έως 8% περίπου (ανάλογα με το έτος) το μέσο εισόδημα της Περιφέρειας, ενώ στα Οινόφυτα αντιστοίχως από 1% έως 9%. Την ίδια περίοδο, το ΑΕΠ της Βοιωτίας υπερέβαινε από 28% έως 46% το ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

*Παρά το γεγονός ότι τα διαθέσιμα στοιχεία από την ΓΓΠΣ είναι σε Ταχυδρομικούς Κώδικες που δε συμπίπτουν απαραίτητα με τα διοικητικά όρια των ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού ωστόσο παίρνουμε μια βασική πληροφορία.

2 Το πρόβλημα των Οиноφύτων/ Σχηματαρίου (3/8)

Σενάρια «διόρθωσης» ΑΕΠ Στερεάς Ελλάδας

Με βάση τα στοιχεία Προστιθέμενης Αξίας από την ΕΛΣΤΑΤ επανυπολογίσθηκε η προστιθέμενη αξία παραγωγής στο νομό Βοιωτίας με βάση 2 διαφορετικά σενάρια.

Σενάριο 1

Ο νομός Βοιωτίας έχει ποσοστό προστιθέμενης αξίας στο δευτερογενή τομέα ίδιο με εκείνο του νομού Φθιώτιδας.

Σενάριο 2

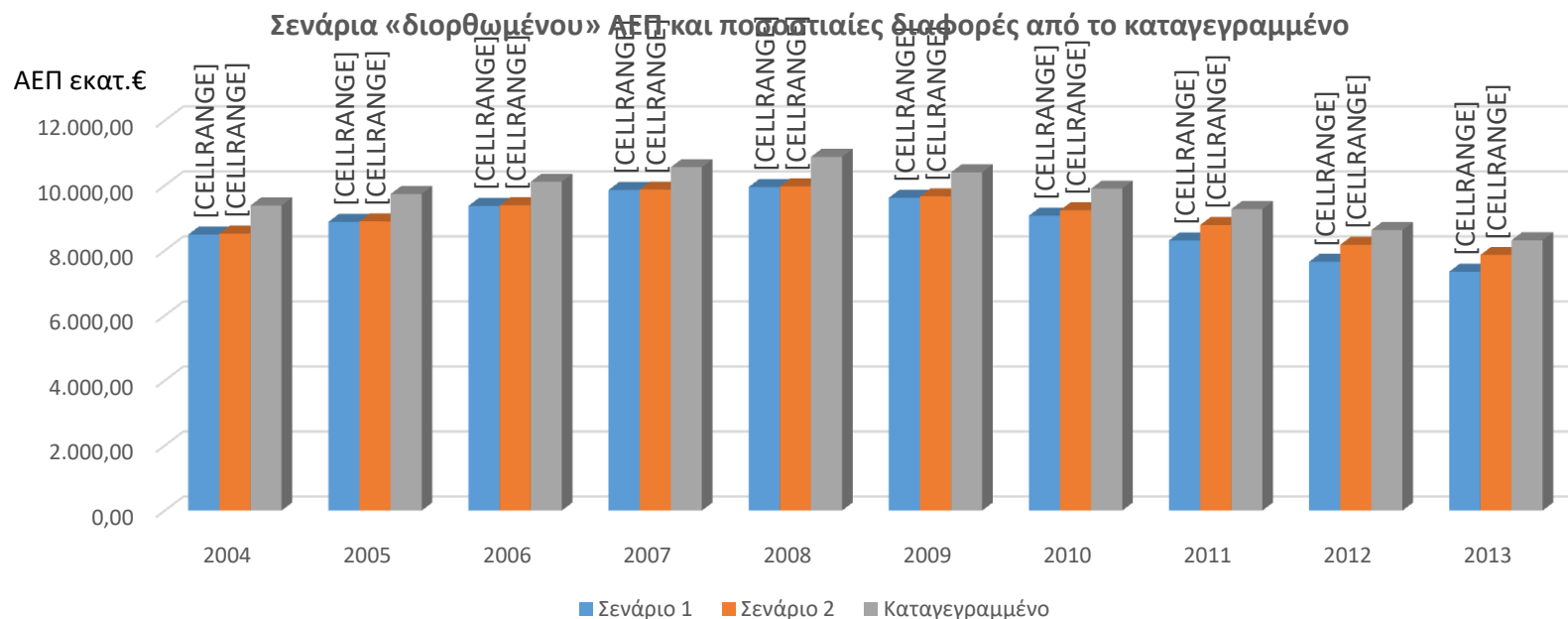
Ο νομός Βοιωτίας έχει ποσοστό προστιθέμενης αξίας στη μεταποίηση ίδιο με εκείνο του νομού Φθιώτιδας.

Θεωρούμε ότι αν ο νομός Βοιωτίας δεν γειννιάζε με την Αττική δεν θα είχε τόσο μεγάλη συγκέντρωση βιομηχανίας αλλά παρόμοια με αυτή του νομού Φθιώτιδας.

2 Το πρόβλημα των Οиноφύτων/ Σχηματαρίου (4/8)

«Διορθωμένο» ΑΕΠ Στερεάς Ελλάδας

- Από τη νέα προστιθέμενη αξία, που υπολογίζεται με βάση τα προαναφερόμενα δύο σενάρια, υπολογίζεται το «διορθωμένο» ΑΕΠ για τη Στερεά Ελλάδα.
- Σκοπός είναι να εκτιμηθεί εάν αλλάζει κάτι στην κατηγορία περιφερειών που έχει καταταχθεί η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και στις κατανομές των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων τόσο για την περίοδο 2007-2013, όσο και για την περίοδο 2014-2020.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και Ίδια Επεξεργασία

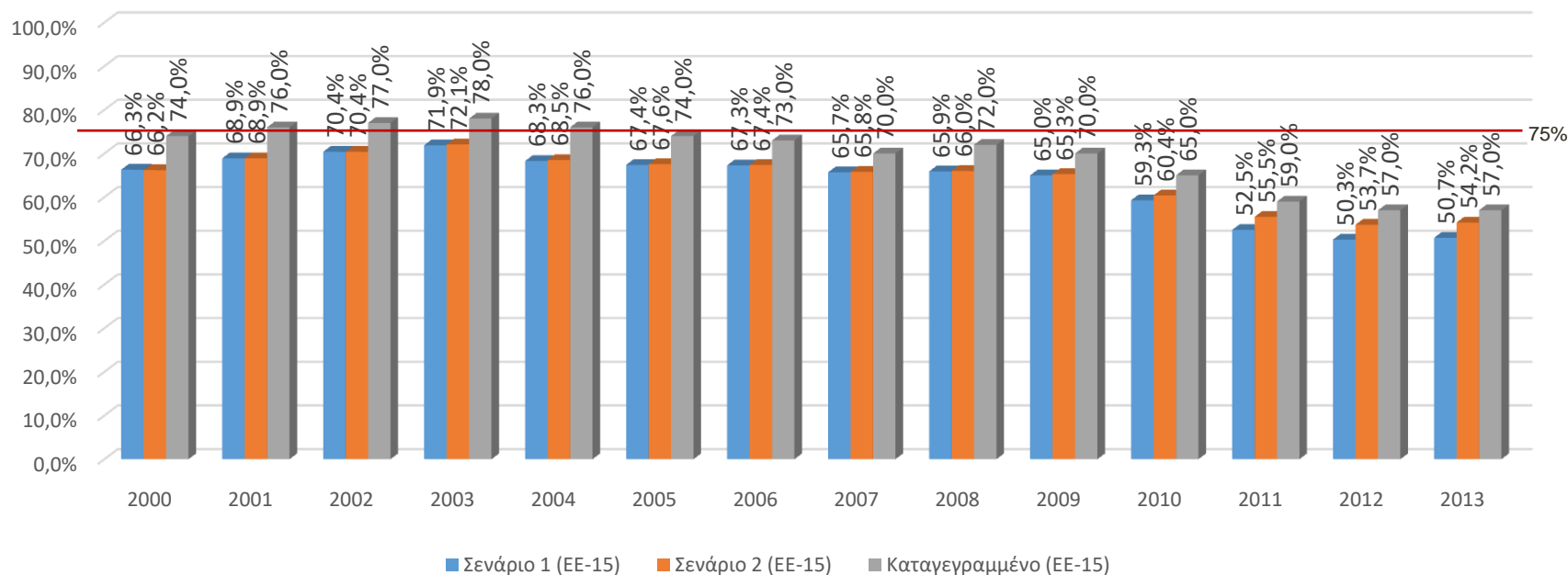
▶ Από το διάγραμμα παρατηρούμε ότι και στα δύο σενάρια το «διορθωμένο» ΑΕΠ υπολείπεται κατά 5,4% έως 11,3%, αναλόγως το έτος και το επιλεχθέν σενάριο, από το καταγεγραμμένο.

2 Το πρόβλημα των Οиноφύτων/ Σχηματαρίου (5/8)

Σύγκριση «διορθωμένου» ΑΕΠ με Μέσο Όρο ΕΕ-15

- Με βάση το «διορθωμένο» ΑΕΠ για τη Στερεά Ελλάδα γίνεται η σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο της ΕΕ-15.
- Σκοπός είναι να εκτιμηθεί εάν αλλάζει κάτι στην κατηγορία της περιφέρειας ως προς τις κατανομές των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2007-2013.

Σύγκριση «διορθωμένου» ΑΕΠ με ΕΕ - 15

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και Ίδια Επεξεργασία

▶ Όπως προκύπτει από το διάγραμμα κατά την περίοδο 2007-2013 η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας δεν θα ήταν περιφέρεια phasing in αλλά περιφέρεια phasing out και θα είχε υψηλότερη χρηματοδότηση.

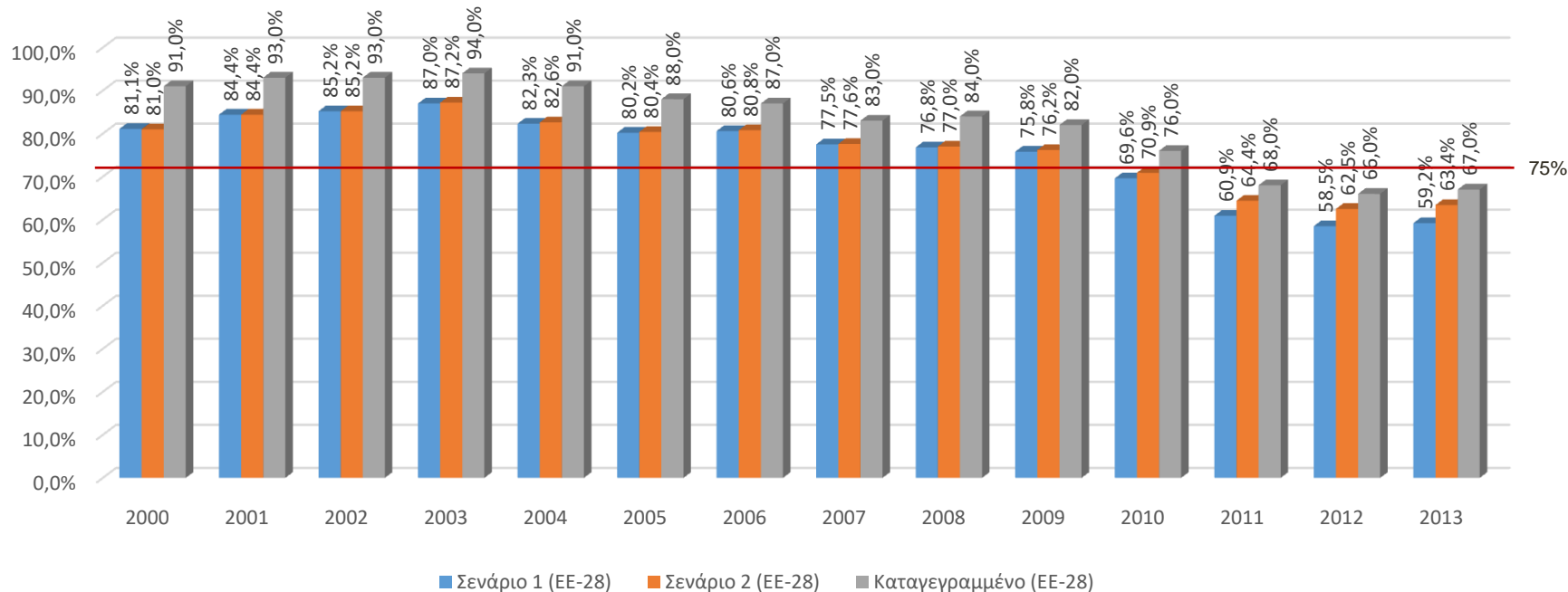
2 Το πρόβλημα των Οινοφύτων/ Σχηματαρίου (6/8)

Σύγκριση «διορθωμένου» ΑΕΠ με Μέσο Όρο ΕΕ-28

Με βάση το «διορθωμένο» ΑΕΠ για τη Στερεά Ελλάδα γίνεται η σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο της ΕΕ-28.

Σκοπός είναι να εκτιμηθεί εάν αλλάζει κάτι στην κατηγορία της περιφέρειας ως προς τις κατανομές των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020.

Σύγκριση «διορθωμένου» ΑΕΠ με ΕΕ - 28

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και Ίδια Επεξεργασία

▶ Για την περίοδο 2014-2020, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θα παρέμεινε οριακά άνω του 75%, άρα θα ήταν και πάλι «Περιφέρεια Μετάβασης» αλλά εξερχόμενη από κατηγορία phasing out.

2 Το πρόβλημα των Οινοφύτων/Σχηματαρίου (7/8)

Επιπτώσεις στη χρηματοδότηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013

Κατανομή των κονδυλίων, μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, την προγραμματική περίοδο 2007-2013

	Περιφέρεια	Ποσά στήριξης σε (εκ. €)	Πληθυσμός	κατά κεφαλή στήριξη
Phasing out	Αττική	3.068	3.939.642	779 €
	Κεντρική Μακεδονία	2.231	1.878.430	1.188 €
	Δυτική Μακεδονία	467	287.813	1.623 €
Phasing in	Στερεά Ελλάδα	455	556.814	817 €
	Νότιο Αιγαίο	128	320.336	400 €
Σύνολα		8.358	6.983.035	1.197 €

Πηγή: ΕΥΣΣΑΑΠ (2006) Γ' Εγκύκλιος για την προετοιμασία της περιόδου 2007-2013, Ίδια Επεξεργασία

Κατάταξη της περιφέρειας στις κατηγορίες περιφερειών κατά την περίοδο 2007-2013 βάσει ΑΕΠ

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ξεπερνούσε το 75% του μέσου όρου της ΕΕ-15 και καθώς ανήκε στο Στόχο 1 κατά την ΠΠ 2000-2006 κατατάχθηκε στο στόχο **Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση με μεταβατική στήριξη (Phasing in)**.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας κατά την περίοδο 2007-2013 να είναι στην ίδια **κατηγορία επιλεξιμότητας με το Νότιο Αιγαίο** ως η δεύτερη πλουσιότερη περιφέρεια της χώρας.

Κατάταξη της περιφέρειας στις κατηγορίες περιφερειών κατά την περίοδο 2007-2013 βάσει «διορθωμένου» ΑΕΠ

Με βάση τα «διορθωμένα» στοιχεία και στα δύο σενάρια το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας δεν ξεπερνάει το 75% του μέσου όρου της ΕΕ-15 αλλά παραμένει πάνω από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ-25 και επομένως η Περιφέρεια **θα ανήκε στο Στόχο Σύγκλιση με μεταβατική στήριξη (Phasing out)** και θα λάμβανε περισσότερα κονδύλια.

Επομένως, η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας κατά την περίοδο 2007-2013 **θα ήταν στην ίδια κατηγορία επιλεξιμότητας με την Κεντρική Μακεδονία, τη Δυτική Μακεδονία και την Αττική που ανήκαν στην κατηγορία phasing out.**

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω η Στερεά Ελλάδα ανήκει στην ίδια κατηγορία περιφέρειας μαζί με το **Νότιο Αιγαίο**. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να υποθέσουμε ότι η Στερεά Ελλάδα θα λάμβανε στήριξη, μέσω του ΠΕΠ, παρόμοια με αυτή της Κεντρικής Μακεδονίας ή της Δυτικής Μακεδονίας. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία και τους σχετικούς υπολογισμούς η Στερεά Ελλάδα θα λάμβανε μια χρηματοδοτική ενίσχυση, μέσω του ΠΕΠ, της τάξης των **661 εκ. € έως και 903 εκ. €** (εάν προσέγγιζε τα κατά κεφαλή μεγέθη της Κεντρικής Μακεδονίας ή της Δυτικής Μακεδονίας αντίστοιχα) με μία μέση τιμή της τάξης των **750 εκ. €** η οποία σε σύγκριση με τα **455 εκ. €** που ήταν η πραγματική στήριξη είναι σημαντικά υψηλότερη.

2 Το πρόβλημα των Οινοφύτων/ Σχηματαρίου (8/8)

Επιπτώσεις στη χρηματοδότηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Παρόμοια είναι η εικόνα που δίνει η επεξεργασία των στοιχείων και για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Παρότι την περίοδο αυτή η Περιφέρεια και με βάση τα διορθωμένα στοιχεία ξεπερνάει το 75% του μέσου όρου της ΕΕ (για τα έτη 2007-2009 με τα οποία έγινε ο υπολογισμός της επιλεξιμότητας), η απόκλιση είναι πολύ μικρή (1-2 μονάδες από το 75% και όχι 10 μονάδες όπως δείχνουν τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν) (ΕΥΣΣΑΑΠ 2012, 1η Εγκύκλιος Σχεδιασμού και κατάρτισης αναπτυξιακού προγραμματισμού της περιόδου 2014-2020).

Βάσει των εκτιμήσεων του «διορθωμένου» ΑΕΠ, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατά την περίοδο 2007-2013 θα ανήκε στις περιφέρειες phasing out και επομένως κατά την περίοδο 2014-2020 θα λάμβανε στήριξη σε όρους κατά κεφαλήν ΑΕΠ παρόμοια με το Βόρειο Αιγαίο και τα Ιόνια Νησιά

ΠΕΠ 2014-2020	Εκ. €	Πληθυσμός	%ΑΕΠ ΕΕ ΜΟ 2007-2009	Κατά κεφαλή στήριξη
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	416,1	608.728	67,8	684
Κεντρική Μακεδονία	790,7	1.912.990	74,8	413
Θεσσαλία	328,7	746.099	71	441
Ήπειρος	267	344.192	64,4	776
Δυτική Ελλάδα	402,3	692.022	66,2	581
Δυτική Μακεδονία	271	286.096	85,6	947
Στερεά Ελλάδα	97,34	556.101	84,6	175
Πελοπόννησος	221,5	586.302	85,9	378
Ιόνια Νησιά	186	208.223	75,1	893
Βόρειο Αιγαίο	247,2	198.731	75,5	1.244
Κρήτη	356,4	614.813	83,2	580
Αττική	934,2	3.989.571	120,1	234
Νότιο Αιγαίο	86,13	198.731	112,4	433

Μ.Ο. 563 €/κάτ.

Πηγή: ΕΥΣΣΑΑΠ 2014 (3η Εγκύκλιος για την κατάρτιση των ΕΠ της ΠΠ2014-2020), ίδια επεξεργασία

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας λαμβάνει μέσω του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας, κατά κεφαλή στήριξη πολύ μικρότερη από τον μέσο όρο της ομάδας στην οποία ανήκει, χωρίς η διαφορά του κατά κεφαλήν ΑΕΠ να δικαιολογεί κάτι αντίστοιχο.

Αντίστοιχες περιπτώσεις Περιφερειών στην ΕΕ των 28

3 Αντίστοιχες περιπτώσεις Περιφερειών στην ΕΕ των 28

Αντίστοιχες Περιπτώσεις

- **26 περιπτώσεις Περιφερειών επιπέδου NUTS II**, οι οποίες εμφανίζουν, από άποψη ΑΕΠ/κάτ., στατιστική εικόνα ανάλογη με αυτή της Στερεάς Ελλάδας .
- 2 Περιφέρειες στην Αυστρία, 3 στο Βέλγιο, 1 στη Βουλγαρία, 7 στη Γερμανία, 1 στη Εσθονία (ολόκληρη η χώρα), 4 στη Γαλλία, 1 στην Ουγγαρία, 2 στην Ιταλία, 1 στην Πολωνία, 1 στη Σλοβενία και 4 στο Ηνωμένο Βασίλειο
- Μία ή περισσότερες περιοχές, των εν λόγω περιφερειών, επιπέδου NUTS III, εμφανίζουν ΑΕΠ/κάτ. σημαντικά υψηλότερο των έναντι υπολοίπων και «παρασύρουν» προς τα επάνω το μέσο **ΑΕΠ/κάτ.** του συνόλου της αντίστοιχης Περιφέρειας
- Το υψηλότερο ΑΕΠ/κάτ. εντοπίζεται, κυριώς, στην πρωτεύουσα/μεγαλύτερο αστικό κέντρο της αντίστοιχης Περιφέρειας
- Σε άλλες περιπτώσεις υψηλότερο ΑΕΠ/κάτ. εμφανίζεται σε αναπτυσσόμενα αστικά κέντρα ή σε τα παραδοσιακά βιομηχανικά κέντρα (πχ Charleroi, Mouscron και Tournai)

Συμπεράσματα

1

Η Στερεά Ελλάδα αποτελεί μάλλον μοναδική περίπτωση στην ΕΕ-28 όπου το σημαντικά υψηλότερο ΑΕΠ/κάτ. δεν εντοπίζεται στην πρωτεύουσα της Περιφέρειας ή σε σημαντικό αστικό κέντρο αλλά σε μια πρώην αγροτική περιοχή της, γεγονός που τεκμηριώνει την άποψη περί «στατιστικής στρέβλωσης»

2

Επιπλέον ιδιαιτερότητα για την Στερεά Ελλάδα αποτελεί η μετακίνηση εργαζομένων όχι από τα περίχωρα προς το αστικό κέντρο αλλά το αντίστροφο

Η θέση της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει ότι το «πρότυπο» αυτό (της μετακίνησης εργαζομένων προς τα αστικά κέντρα) παρατηρείται σε πολλές αστικές περιοχές της ΕΕ αλλά κυρίως στις πρωτεύουσες.

Σημειώνει επίσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι «λόγω αυτής της ανωμαλίας, τα υψηλά επίπεδα του κατά κεφαλή ΑΕΠ που έχουν καταγραφεί για ορισμένες περιφέρειες με καθαρές εισροές μετακινούμενων εργαζομένων δεν οδηγεί αναγκαστικά σε υψηλά επίπεδα εισοδήματος των ατόμων που ζουν στην ίδια περιοχή».

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας στις διαδοχικές προγραμματικές περιόδους των Διαρθρωτικών Ταμείων

4 Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας στις διαδοχικές προγραμματικές περιόδους των Διαρθρωτικών Ταμείων (1/3)

Χρηματοδότηση των ΠΕΠ της Στερεάς Ελλάδας σε σχέση με το Περιφερειακό Σκέλος των διαδοχικών ΚΠΣ και ΕΣΠΑ

Κατά τις τρεις πρώτες προγραμματικές περιόδους (Α΄ΚΠΣ/1989-1993, Β΄ΚΠΣ/1994-1999, Γ΄ΚΠΣ/2000-2006), η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανήκε στις «Περιφέρειες Στόχου 1», δηλαδή στις λιγότερο ανεπτυγμένες της ΕΕ, που είχαν ΑΕΠ/κατ. <75% του μέσου ΑΕΠ/κατ. της ΕΕ.

Προγραμματική Περίοδος	Κοινοτική συνδρομή ΠΕΠ Στερεάς	Κοινοτική συνδρομή στο σύνολο των ΠΕΠ	ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας/Σύνολο ΠΕΠ %
Α΄ΚΠΣ(1989-1993)	112.060.000	1.453.015.000	7,71%
Β΄ ΚΠΣ(1994-1999)	371.800.000	4.474.400.000	8,31%
Γ΄ ΚΠΣ (2000-2006)	529.284.600	7.432.622.764	7,12%
ΕΣΠΑ 2007-2013	362.943.660	7.895.164.660	4,60%
ΕΣΠΑ 2014-2020	95.026.211	4.495.184.429	2,11%

Πηγή: Α΄, Β΄ & Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την Ελλάδα και ΕΣΠΑ των περιόδων 2007-2013 και 2014-2020

Το ποσοστό Κοινοτικής Συνδρομής του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας ως προς την Κοινοτική Συνδρομή του συνόλου των ΠΕΠ παραμένει περίπου σταθερό κατά το Α΄, Β΄, και Γ΄ ΚΠΣ. Τις επόμενες δύο (2) περιόδους (ΕΣΠΑ 2007-2013 και 2014-2020) παρατηρείται δραματική μείωση του ποσοστού αυτού και ιδιαίτερα κατά την τρέχουσα περίοδο (ΕΣΠΑ 2014-2020).

4 Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας στις διαδοχικές προγραμματικές περιόδους των Διαρθρωτικών Ταμείων (2/3)

Συμπεράσματα για τη χρηματοδότηση των περιόδων 2007- 2013 και 2014- 2020

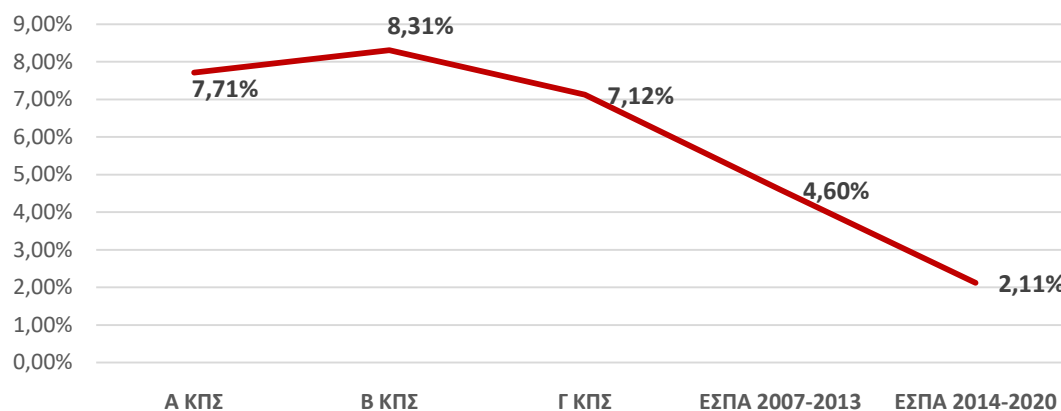
1

Στο ΠΕΠ Στερεάς 2007-2013, ως τμήμα του ΠΕΠ Ηπείρου-Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, η κοινοτική συνδρομή είναι μόνον € 362.943.660 στο σύνολο της κοινοτικής συνδρομής του Περιφερειακού Σκέλους ΕΣΠΑ 2007-2013 ύψους € 7.895.164.660, δηλαδή ποσοστό 4,60%.

2

Η κατάσταση σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο επιδεινώνεται στο ΕΣΠΑ 2014-2020 όπου το ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας λαμβάνει κοινοτική συνδρομή μόνον € 95.026.211 σε σύνολο Περιφερειακού Σκέλους € 4.495.184.429, δηλαδή ποσοστό μόνον 2,11%.

Διαχρονική εξέλιξη, ανά ΠΠ, της κοινοτικής συνδρομής στα ΠΕΠ της Στερεάς Ελλάδας σε σχέση με το σύνολο της κοινοτικής συνδρομής του Περιφερειακού σκέλους ΚΠΣ/ΕΣΠΑ

▶ Το % της κοινοτικής συνδρομής των ΠΕΠ της Στερεάς Ελλάδας ως προς την κοινοτική συνδρομή του συνόλου των Περιφερειακών Προγραμμάτων από το Β ΚΠΣ μέχρι σήμερα έχει εμφανίσει μείωση της τάξεως του 75% (σχεδόν υποτριπλασιάστηκε).

4 Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας στις διαδοχικές προγραμματικές περιόδους των Διαρθρωτικών Ταμείων (3/3)

Έξοδος της Στερεάς Ελλάδας από το Στόχο 1

Παράγοντες που συνετέλεσαν στην έξοδο της Στερεάς Ελλάδας από το Στόχο 1

Η συνεχιζόμενη στατιστική στρέβλωση λόγω Οινοφύτων/Σχηματαρίου, υποβοηθούμενη από την «στατιστική σύγκλιση» που προέκυψε από την μεγάλη διεύρυνση της ΕΕ το 2004 με 10 νέα κράτη μέλη, εμφάνισαν μετά το 2004 τη Στερεά Ελλάδα με ΑΕΠ/κάτ. μεγαλύτερο του 75% του μέσου όρου της ΕΕ .

Αυτό είχε ως συνέπεια, κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, την έξοδο της Στερεάς Ελλάδας από τον Στόχο 1 (που ονομαζόταν πλέον «Σύγκλιση») και την ένταξή της στον Στόχο «περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση» με μεταβατική στήριξη (phasing in).

▶ Έτσι, για την **περίοδο 2007-2013**, η Στερεά Ελλάδα, μαζί με το Ν.Αιγαίο, θεωρούνται ως οι περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της χώρας, γεγονός που επιφέρει μείωση της χρηματοδότησής τους από τα Διαρθρωτικά Ταμεία σε σύγκριση με τις άλλες ελληνικές περιφέρειες

▶ Για τους ίδιους λόγους, **κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020**, η Στερεά Ελλάδα παραμένει εκτός της κατηγορίας των «λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών» και κατατάσσεται στην κατηγορία των «περιφερειών μετάβασης»

Η χρηματοδότηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο ΕΣΠΑ 2014-2020

5 Η χρηματοδότηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο ΕΣΠΑ 2014-2020 (1/3)

Οι πόροι των ΕΠ της περιόδου 2014-2020 που προορίζονται για τη Στερεά Ελλάδα

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι πόροι των επιχειρησιακών προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 που προορίζονται για τη Στερεά Ελλάδα.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Ταμείο	Κοινοτική συνδρομή	Συνολική Δαπάνη
ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας	ΕΤΠΑ	72.911.901	145.823.802
	ΕΚΤ	20.365.361	40.730.722
Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία	ΕΤΠΑ	51.604.651	103.209.302
	ΕΚΤ	16.855.491	33.710.982
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	ΕΚΤ	73.016.807	146.033.614
Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	ΕΤΠΑ	1.399.154	2.798.308
Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	ΕΤΠΑ	5.710.207	11.420.414
	ΕΚΤ	9.356.190	18.712.380
Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη - Εκχώρηση σε ΔΑ Στερεάς για υγρά - στερεά απόβλητα	ΤΣΥΝ	69.338.088	81.574.221
Τεχνική Βοήθεια	ΕΤΠΑ	4.943.414	9.886.828
	ΕΚΤ	3.227.875	6.455.750
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		328.729.139	600.356.323

ΤΑΜΕΙΟ	Κοινοτική συνδρομή	Συνολική Δαπάνη
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ	136.569.327	273.138.654
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ	122.821.724	245.643.448
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	69.338.088	81.574.221
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	328.729.139	600.356.323

Πηγή: Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

▶ Το σύνολο της κοινοτικής συνδρομής περιόδου 2014-2020 για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΕΤΠΑ+ΕΚΤ+ Ταμείο Συνοχής) ανέρχεται σε 328.729.139 €.

5 Η χρηματοδότηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο ΕΣΠΑ 2014-2020 (2/3)

Εκτίμηση Απωλειών για την περίοδο 2014-2020

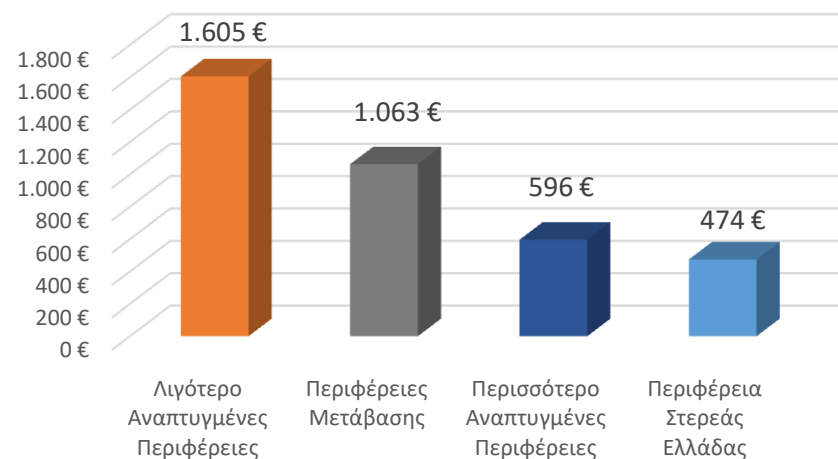
Εάν, για λόγους συγκρισιμότητας, από το ποσό των € 328.729.139 αφαιρεθεί το Ταμείο Συνοχής, τότε το συνολικό ποσό ανέρχεται σε € 259.391.051.

Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε **474,4 €/κατ.** (€ 259.391.051/546.870 κατ)

Το αντίστοιχο ποσό:

- για το σύνολο των περιφερειών μετάβασης (Δυτ. Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνια, Β. Αιγαίο, Κρήτη) ανέρχεται σε **1.063 €/κατ.** (€ 2.592.990.540 : 2.439.000 κατ.)
- για το σύνολο των περισσότερο ανεπτυγμένων περιφερειών (Αττική, Ν. Αιγαίο) ανέρχεται σε **596 €/κατ.** (€ 2.452.308.361 : 4.110.000 κατ.)
- για το σύνολο των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών (Κεντρ. Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτ. Ελλάδα, Αν.Μακεδονία-Θράκη) ανέρχεται σε **1.605 €/κατ.** (€ 6.823.187.013 : 4.252.000 κατ.)

Κοινωνική Συνδρομή ανά κάτοικο για την περίοδο 2014-2020

Για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 προβλέπονται **321 εκατομμύρια € λιγότερα απ' όσα θα προβλέπονταν αν της αναλογούσε το μέσο ποσό ανά κάτοικο των περιφερειών σε μετάβαση (δηλαδή 1.063 €/κατ.)**.

5 Η χρηματοδότηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο ΕΣΠΑ 2014-2020 (3/3)

Εκτίμηση Απωλειών για την περίοδο 2017-2020

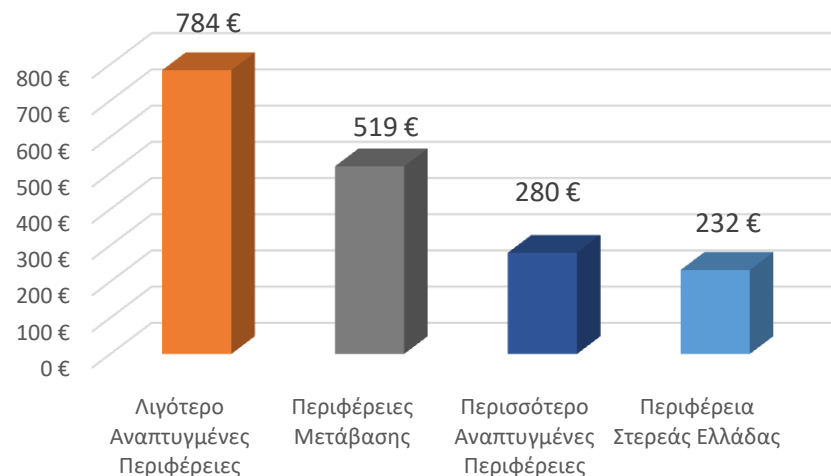
Για την περίοδο 2017-2020 το υπόλοιπο των κατανεμημένων πόρων του ΕΣΠΑ είναι € 7.351.300.000 σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής COM 2016 311 final, εκ των οποίων με την παραδοχή ότι ισχύουν οι αναλογίες της περιόδου 2014-2020 αντιστοιχούν € 5.748.700.000 στο ΕΤΠΑ και στο ΕΚΤ και € 1.602.600 στο Ταμείο Συνοχής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της περιόδου 2014-2020 στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες αντιστοιχούν το 58% του ΕΤΠΑ και ΕΚΤ, ενώ τα ποσοστά για τις περιφέρειες μετάβασης και τις περισσότερο ανεπτυγμένες είναι 22% και 20% αντίστοιχα.

Έτσι:

- για το σύνολο των περιφερειών μετάβασης (Δυτ. Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνια, Β. Αιγαίο, Κρήτη) οι κατανεμημένοι για την περίοδο 2017-2020 πόροι ανέρχονται σε **518,5 €/κατ.** ($5.748.700.000 \text{ €} \times 22\% = 1.264.714.000 : 2.439.000 \text{ κατ.}$)
- για το σύνολο των περισσότερο ανεπτυγμένων περιφερειών (Αττική, Ν. Αιγαίο) ανέρχονται σε **279,7 €/κατ.** ($5.748.700.000 \text{ €} \times 20\% = 1.149.740.000 : 4.110.000 \text{ κατ.}$)
- για το σύνολο των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών (Κεντρ. Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτ. Ελλάδα, Αν.Μακεδονία-Θράκη) ανέρχονται σε **784,15 €/κατ.** ($5.748.700.000 \text{ €} \times 58\% = 3.334.246.000 \text{ €} : 4.252.000 \text{ κατ.}$)

Κοινοτική Συνδρομή ανά κάτοικο για την περίοδο 2017-2020

Για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2017-2020 αναλογεί το ποσό των 232 €/κατ. και επομένως προβλέπονται 156.429.000 € λιγότερα απ' όσα θα προβλέπονταν αν της αναλογούσε το μέσο ποσό ανά κάτοικο των περιφερειών σε μετάβαση (δηλαδή 518,5 €/κατ.).

Επιπτώσεις της κατάταξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορίες ανεπτυγμένων περιφερειών

6 Επιπτώσεις της κατάταξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορίες ανεπτυγμένων περιφερειών (1/5)

Συνολική Επισκόπηση Επιπτώσεων

Η λόγω διεύρυνσης στατιστική αύξηση του ΑΕΠ/κατ. της Στερεάς Ελλάδας, υποβοηθούμενη και από το πρόβλημα των Οиноφύτων/ Σχηματαρίου, είχε επίσης επιπτώσεις:

- 1 στους Χάρτες Περιφερειακών Ενισχύσεων
- 2 στους Αναπτυξιακούς Νόμους
- 3 στα Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής
- 4 σε δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

6 Επιπτώσεις της κατάταξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορίες ανεπτυγμένων περιφερειών (2/5)

Επιπτώσεις στους Χάρτες Περιφερειακών Ενισχύσεων

1 Επίδραση της κατάταξης της Περιφέρειας της Στερεάς Ελλάδας στους Χάρτες Περιφερειακών Ενισχύσεων

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων 2000-2006

Ο Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων για την περίοδο 2000-2006 (που καταρτίστηκε με προ διεύρυνσης στατιστικά στοιχεία) προέβλεπε για 5 ελληνικές περιφέρειες το ανώτατο επιτρεπόμενο στην ΕΕ (πλην γαλλικών υπερπόντιων διαμερισμάτων) ποσοστό επιχορήγησης 50% ενώ για τις υπόλοιπες 8 ελληνικές περιφέρειες – μεταξύ των οποίων και η Στερεά - ανώτατο ποσοστό 40%. Δηλαδή, για την περίοδο αυτή, η Στερεά Ελλάδα ανήκε σε κατηγορία ευνοημένων, από την άποψη αυτή, περιφερειών της ΕΕ.

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων 2007-2013

Την περίοδο αυτή εμφανίζονται ευκρινώς οι επιπτώσεις της, λόγω διεύρυνσης, «στατιστικής» σύγκλισης της Περιφέρειας Στερεάς, και τα επιτρεπόμενα ανώτατα %, ιδίως για την υποπερίοδο 2011-13, πέφτουν δραματικά σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένης και της Αττικής. Για την περίοδο 2011-13 το ανώτατο επιτρεπόμενο % επιχορήγησης στη Στερεά (και στο Ν. Αιγαίο) είναι 15% (20% για Ευρυτανία και Φωκίδα) ενώ για την Αττική, Κεντρική Μακεδονία και Δυτική Μακεδονία είναι 20%, για Θεσσαλία, Ιόνια, Κρήτη, Πελοπόννησο και Β. Αιγαίο 30% και για Ήπειρο, Δυτική Ελλάδα και Αν Μακεδονία-Θράκη 40%.

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων 2014-2020

Ο Χάρτης αυτός (έγκριση στις 07.05.2014) καταρτίστηκε με βάση στατιστικά στοιχεία 2008-10 και, ως εκ τούτου, δεν έλαβε – ή έλαβε ελάχιστα – υπόψη την επιδείνωση των δεδομένων λόγω της κρίσης. Για το λόγο αυτό, η Ελλάδα επιφυλάχθηκε – και έγινε δεκτό – να προτείνει, μέχρι την 1.9.2016, τροποποιήσεις, υπό το φως πλέον επίκαιρων στατιστικών δεδομένων. Η Περιφέρεια Στερεάς, μαζί με την Αττική και το Ν. Αιγαίο, έχει το μικρότερο επιτρεπόμενο ανώτατο όριο ενίσχυσης (10%), με εξαίρεση την Ευρυτανία (15%) η οποία επωφελείται ειδικής πρόνοιας για τις αραιοκατοικημένες περιοχές. Αντίστοιχα, τρεις περιφέρειες (Δυτική Μακεδονία, Ιόνια νησιά, Κρήτη) δικαιούνται ανώτατο ποσοστό 15%, ενώ οι υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες μπορούν να φθάσουν μέχρι 25%.

*Για λόγους συγκρισιμότητας χρησιμοποιούνται τα ανώτατα % επιχορήγησης που αφορούν μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτά τα ποσοστά είναι η βάση υπολογισμού των ποσοστών που αφορούν τις άλλες κατηγορίες επιχειρήσεων.

6 Επιπτώσεις της κατάταξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορίες ανεπτυγμένων περιφερειών (3/5)

Επιπτώσεις στους Αναπτυξιακούς Νόμους

2 Επίδραση της κατάταξης της Περιφέρειας της Στερεάς Ελλάδας στις ενισχύσεις επιχειρήσεων της Στερεάς Ελλάδας μέσω των διαδοχικών Αναπτυξιακών Νόμων.

Τα ανώτατα επιτρεπόμενα ποσοστά ενίσχυσης στους Αναπτυξιακούς Νόμους, ακολουθούν τους αντίστοιχους Χάρτες Περιφερειακών Ενισχύσεων και εμφανίζουν φθίνουσα εξέλιξη.

Έτσι, από το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό 30% του Ν.3299/2004, η Στερεά Ελλάδα περνά στο 15% (για Φθιώτιδα, Βοιωτία, Εύβοια) και 20% (για Φωκίδα, Ευρυτανία) στο Ν.3908/2011.

Στον πρόσφατο νόμο 4399/2016 αναφέρεται ρητώς ότι εφαρμόζονται τα ανώτατα επιτρεπόμενα ποσοστά του εκάστοτε ισχύοντος Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, μαζί με την Αττική και το Νότιο Αιγαίο έχει το μικρότερο επιτρεπόμενο ανώτατο όριο ενίσχυσης (10%). Εξάιρεση αποτελεί η Ευρυτανία (15%), η οποία επωφελείται της ειδικής πρόνοιας για τις αραιοκατοικημένες περιοχές. Κάποιες από τις ελληνικές Περιφέρειες φθάνουν μέχρι 25% και τούτο επειδή ο εν λόγω Χάρτης βασίζεται σε στοιχεία 2008-2010.

Αναμένεται ότι η προβλεπόμενη αναθεώρηση του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων θα διορθώσει την κατάσταση, με βάση επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία. Και πάλι όμως δεν φαίνεται πιθανό να ληφθεί υπόψη η λόγω Οινοφύτων/ Σχηματαρίου στατιστική στρέβλωση.

*Για λόγους συγκρισιμότητας χρησιμοποιούνται τα ανώτατα % επιχορήγησης που αφορούν μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτά τα ποσοστά είναι η βάση υπολογισμού των ποσοστών που αφορούν τις άλλες κατηγορίες επιχειρήσεων.

6 Επιπτώσεις της κατάταξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορίες ανεπτυγμένων περιφερειών (4/5)

Επιπτώσεις στα Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής

3

Επίδραση της κατάταξης της Περιφέρειας της Στερεάς Ελλάδας στη συμμετοχή επιχειρήσεων της Στερεάς στα Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής.

Ο συγκριτικά μικρός προϋπολογισμός του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2007-2013, είχε ως αποτέλεσμα τη μικρή συμμετοχή επιχειρήσεων της Στερεάς Ελλάδας στα μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 χρησιμοποίησαν πόρους ΕΣΠΑ ως επιστρεπτές ενισχύσεις με μηδενικό επιτόκιο, μέσω των οποίων μοχλεύθηκαν τραπεζικά κεφάλαια με επιτόκιο αγοράς και έτσι δόθηκαν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις δάνεια με χαμηλό μεσοσταθμικό επιτόκιο.

Για τον σκοπό αυτό συστήθηκε το Ταμείο Επιχειρηματικότητας του ΕΤΕΑΝ, του οποίου οι πόροι (460.000.000 €) προήλθαν από το Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Η συνεισφορά του καθενός ΠΕΠ ήταν ανάλογη με τη σχέση μεταξύ των πόρων του και των συνολικών πόρων των ΠΕΠ .

Δεδομένου του, συγκριτικά, μικρού προϋπολογισμού του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2007-2013, το ποσοστό αυτό για τη Στερεά ήταν 3,91%. Έτσι, για παράδειγμα, από το συνολικό ποσό δανείων ύψους 550.000.000€ της Δράσης «Επιχειρηματική Επανεκκίνηση», οι επιχειρήσεις της Στερεάς Ελλάδας μπορούσαν να λάβουν συνολικό ύψος δανείων μόνο 21.535.000 €.

6 Επιπτώσεις της κατάταξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορίες ανεπτυγμένων περιφερειών (5/5)

Επιπτώσεις στη δανειοδότηση από ΕΤΕΠ

4

Επίδραση της κατάταξης της Περιφέρειας της Στερεάς Ελλάδας στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων της Στερεάς από την ΕΤΕπ μέσω των Grouped Loans

Ο συγκριτικά μικρός προϋπολογισμός του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2007-2013, είχε ως συνέπεια τη μικρή συμμετοχή επιχειρήσεων της Στερεάς Ελλάδας στα Grouped Loans της ΕΤΕπ.

Η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ (Grouped Loans) προς τις συμμετέχουσες τράπεζες στην Ελλάδα παρεχόταν υπό την εγγύηση του «Ελληνικού Ταμείου Εγγυοδοσίας Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις» (ΕΛΤΕπ ΜΜΕ), το οποίο δημιουργήθηκε με πόρους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Οι πόροι του ΕΣΠΑ που διετέθησαν για την παροχή εγγύησης ανήλθαν σε 500 εκατ.€. **Το οικονομικό πλεονέκτημα** για τις δανειοδοτούμενες **αντικατοπτριζόταν στο επιτόκιο, το οποίο ήταν μειωμένο** σε σχέση με το ετήσιο επιτόκιο που η τράπεζα θα χρέωνε σε ένα αντίστοιχο δάνειο χωρίς τη συμμετοχή της ΕΤΕπ και την εγγύηση του ΕΛΤΕπ ΜΜΕ.

Το ανώτατο ποσοστό συνολικής συμμετοχής των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας περιορίστηκε, και στα εν λόγω Grouped Loans, στο 3,8 %, λόγω και πάλι της χαμηλής συμμετοχής της Περιφέρειας στο περιφερειακό σκέλος του ΕΣΠΑ και της μη συμμετοχής της (ως Περιφέρειας Phasing in) στο ΕΠ Ανταγωνιστικότητα.

Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού

7 Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού (1/7)

Προσδιορισμός Σεναρίων

- Σ1** Σενάριο 1: Εκτίμηση για το συνολικό ποσό που θα αναλογούσε στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020 και 2017-2020, με βάση στατιστικά στοιχεία τριετίας 2011-2013 και με δεδομένο ότι παρά τα νέα στοιχεία, παραμένει «περιφέρεια μετάβασης εξερχόμενη από τις πλέον ανεπτυγμένες».
- Σ2** Σενάριο 2: Εκτίμηση για το συνολικό ποσό που θα αναλογούσε στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020 και 2017-2020 εάν κατά την κατανομή των πόρων της περιόδου 2014-2020, με στοιχεία 2007-2010, δεν λαμβανόταν υπόψη η παραγόμενη στα Οινόφυτα ΑΠΑ.
- Σ3** Σενάριο 3: Εκτίμηση για το συνολικό ποσό που θα αναλογούσε στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020 και 2017-2020, εάν η κατανομή των πόρων 2014-2020 είχε γίνει με στοιχεία 2011-2013 (λαμβάνομενης υπόψη της παραγόμενης στα Οινόφυτα ΑΠΑ) και με την υπόθεση ότι με βάση τα στοιχεία αυτά θα αντιμετωπιζόταν ως λιγότερο ανεπτυγμένη περιφέρεια και όχι ως «περιφέρεια μετάβασης εξερχόμενη από τις πλέον ανεπτυγμένες»
- Σ4** Σενάριο 4: Εκτίμηση για το συνολικό ποσό που θα αναλογούσε στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020 και 2017-2020, εάν η κατανομή των πόρων 2014-2020 είχε γίνει με στοιχεία 2011-2013 (μη λαμβανόμενης υπόψη της παραγόμενης στα Οινόφυτα ΑΠΑ) και με την υπόθεση ότι με βάση τα στοιχεία αυτά θα αντιμετωπιζόταν ως λιγότερο ανεπτυγμένη περιφέρεια και όχι ως «περιφέρεια μετάβασης εξερχόμενη από τις πλέον ανεπτυγμένες»

Με τα Οινόφυτα στον υπολογισμό του ΑΕΠ		Χωρίς τα Οινόφυτα στον υπολογισμό του ΑΕΠ
Στοιχεία 2007-2010	Υφιστάμενη Κατανομή	Σενάριο 2
Στοιχεία 2011-2013	Σενάριο 1 (ως περιφέρεια μετάβασης), Σενάριο 3 (ως περιφέρεια λιγότερο ανεπτυγμένη)	Σενάριο 4

7 Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού (2/7)

Υφιστάμενη κατανομή

Η μεθοδολογία κατανομής των πόρων έγινε κατ' εφαρμογήν του Παραρτήματος VII του Κανονισμού 1303/2013. Η μεθοδολογία προκύπτει από πέντε (5) βήματα όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί. Η υφιστάμενη κατανομή υπολογίσθηκε/εκτιμήθηκε με στοιχεία 2007-2010.

Βήμα 1ο : Το ελάχιστο ποσό υπολογίζεται σε σχέση με τις περισσότερες ανεπτυγμένες περιφέρειες της Ένωσης και την μέση κατά κεφαλή δαπάνη που με βάση τον κανονισμό είναι 19,80 € κατά κεφαλή και ανά έτος. Η μέση αυτή δαπάνη πολλαπλασιάζεται με τον πληθυσμό της περιφέρειας που μας ενδιαφέρει για να βρούμε την ελάχιστη βοήθεια.

Βήμα 2ο : Για την μέγιστη βοήθεια παίρνουμε μια υποτιθέμενη περιφέρεια με κκΑΕΠ το 75% του μέσου Ευρωπαϊκού. Το κκΑΕΠ στην περιφέρεια αυτή έχει διαφορά από τον Μ.Ο ΕΕ 6125€. Το ποσό αυτό (6125) το πολλαπλασιάζουμε με τον πληθυσμό της περιφέρειας που μας ενδιαφέρει.

Βήμα 3ο : Το ποσό που βρίσκουμε στο Βήμα 2 το σταθμίζουμε με έναν συντελεστή στάθμισης ανάλογα με το ΑΕΠ της χώρας που στην περίπτωση της Ελλάδας και με βάση τον κανονισμό είναι 2,7% (καθώς το ΑΕΠ της χώρας είναι το 93% περίπου του Μ.Ο ΕΕ). Στην συνέχεια από το ποσό αυτό παίρνουμε το 40% και έτσι βρίσκουμε την μέγιστη ενίσχυση (σε απόλυτα και κατά κεφαλή μέγεθος).

Βήμα 4ο : Από την ελάχιστη και την μέγιστη κατά κεφαλή βοήθεια που υπολογίσαμε παραπάνω βρίσκουμε με γραμμική παρεμβολή το κατά κεφαλή ποσό που δικαιούται η Περιφέρεια με βάση το κατά κεφαλή ΑΕΠ της

Βήμα 5ο : Υπολογίζουμε την αρχική δαπάνη για όλη την προγραμματική περίοδο πολλαπλασιάζοντας την ετήσια δαπάνη που βρήκαμε στο Βήμα 4 με τον αριθμό 7 (όσα είναι και τα έτη της προγραμματικής περιόδου). Στην συνέχεια υπολογίζουμε με βάση τον αριθμό των ανέργων της περιφέρειας οι οποίοι υπερβαίνουν τον Μ.Ο ανεργίας των περιφερειών σε μετάβαση στην ΕΕ ένα επιπλέον ποσό για την ανεργία πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των ανέργων με το ποσό των 1100€ ανά έτος της προγραμματικής περιόδου, όπως λέει το σχετικό τμήμα του κανονισμού

Βήμα 1	ΕΕ27 κκ ΑΕΠ	ΑΕΠ βάσης 75% ΕΕ	μέση ελάχιστη βοήθεια	πληθυσμός	Ελάχιστη Βοήθεια	
	24500	18375	19,8	560.000	11.088.000	
Βήμα 2	Διαφορά ΑΕΠ βάσης	ΔΑΕΠ*Πληθυσμό	Συντελεστής Στάθμισης		Σταθμισμένο ποσό	
	6125	3.430.000.000	100%		3.430.000.000	
Βήμα 3	Σταθμισμένο Ποσό	ΑΕΠ χώρας / ΕΕ	Συντελεστή Στάθμισης	Σταθμισμένο ποσό 2 (μέγιστη βοήθεια)	Κατά κεφαλή ΣΠ2	
	3.430.000.000	93,30%	2,70%	37.044.000,00	66,15	
Βήμα 4	ΑΕΠ Στερεάς κκ	Ελάχιστη Βοήθεια	Μέγιστη Βοήθεια	Υπολογιζόμενος συντελεστής	Αρχική Εκτίμηση	
	84,50%	19,8	66,15	48,537	27.180.720,00	
Βήμα 5	Αρχική Εκτίμηση	ποσοστό ανεργίας ΜΟ 2006-7-8	μέσο ποσοστό ανεργίας ΕΕ	Αριθμός Ανέργων που υπολογίζονται πάνω από το μέσο ποσοστό ΕΕ	ποσό για ανέργους (1100/άτομο/έτος)	Εκτίμηση με ανεργία
	190.265.040,00	14,3%	9,5%	8329	64.133.300	254.398.340,00

▶ Σύμφωνα με την υφιστάμενη κατανομή, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αναλογεί το συνολικό πόσο € 254.398.340. Τα 4 σενάρια που ακολουθούν συγκρίνονται με τον υφιστάμενο υπολογισμό κατανομής των πόρων.

7 Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού (3/7)

Σενάριο 1: Με στοιχεία 2011-2013 και παραμονή ως «Περιφέρεια Μετάβασης»

Σ1

Πρώτο σενάριο: Υπολογίζεται το συνολικό ποσό που θα αναλογούσε στην περιφέρεια από τα Διαρθρωτικά ταμεία για την περίοδο 2014-2020 και 2017-2020 με βάση τα στατιστικά στοιχεία τριετίας 2011-2013 και με δεδομένο ότι παρά τα νέα στοιχεία παραμένει «περιφέρεια μετάβασης εξερχόμενη από τις πλέον ανεπτυγμένες».

Σε αυτό το σενάριο ακολουθούνται τα ίδια βήματα υπολογισμού με τον υφιστάμενο υπολογισμό κατανομής πόρων χρησιμοποιώντας όμως διαφορετικά στοιχεία για τον υπολογισμό. Οι διαφοροποιήσεις στο σενάριο αυτό εντοπίζονται στα ακόλουθα βήματα.

Βήμα 3ο : Στο Βήμα 3 ο συντελεστής στάθμισης της χώρας είναι 3,15%, καθώς η χώρα έχει ΑΕΠ κάτω του 75% του Μ.Ο ΕΕ, εφόσον υποθέτουμε ότι ο υπολογισμός γίνεται με στοιχεία 2011-2013.

Βήμα 4ο: Ομοίως στο Βήμα 4 υπολογίζουμε ότι η Περιφέρεια Στερεάς παίρνει την μέγιστη εκτιμώμενη βοήθεια καθώς έχει κκΑΕΠ κάτω του 75% του Μ.Ο ΕΕ

Βήμα 5ο: Ομοίως και στο Βήμα 5 ο αριθμός των ανέργων που παίρνουμε είναι ο αριθμός κατά το διάστημα 2011-2013 και λόγω της αύξησης της ανεργίας το ποσό ενίσχυσης για τους ανέργους είναι κατά πολύ μεγαλύτερο.

Βήμα 1	ΑΕΠ βάσης	ΕΕ27 κκ ΑΕΠ	μέση ελάχιστη βοήθεια	πληθυσμός	Ελάχιστη Βοήθεια	
	18375	24500	19,8	560.000	11.088.000	
Βήμα 2	Διαφορά ΑΕΠ βάσης	ΔΑΕΠ*Πληθυσμός	Συντελεστής Στάθμισης		Σταθμισμένο ποσό	Δεν έχουν αλλαγές
	6125	3.430.000.000	100%		3.430.000.000	
Βήμα 3	Σταθμισμένο Ποσό	ΑΕΠ χώρας / ΕΕ	Συντελεστή Στάθμισης	Σταθμισμένο ποσό 2 (μέγιστη βοήθεια)	Κατά κεφαλή ΣΠ2	
	3.430.000.000	75,00%	3,15%	43.218.000,00	77,175	
Βήμα 4	ΑΕΠ Στερεάς κκ	Ελάχιστη Βοήθεια	Μέγιστη Βοήθεια	Υπολογιζόμενος συντελεστής	Αρχική Εκτίμηση	
	67%	19,8	77,175	77,175	43.218.000,00	
Βήμα 5	Αρχική Εκτίμηση	ποσοστό ανεργίας MO 11-12-13	μέσο ποσοστό ανεργίας ΕΕ	Αριθμός Ανέργων που υπολογίζοντ. πάνω από το μέσο ποσοστό ΕΕ	ποσό για ανέργους (1100/άτομο/έτος)	Εκτίμηση με ανεργία για την περίοδο 2014-2020
για περίοδο 2014-2020	302.526.000,00	23,8%	15,3%	14750	113.575.000	416.101.000
για περίοδο 2017-2020	172.872.000,00	23,8%	15,3%	14750	64.900.000,00	237.772.000

Εφαρμόζοντας το πρώτο σενάριο, στην Περιφέρεια θα αναλογούσαν για την περίοδο 2014-2020 συνολικοί πόροι € 416.101.000, δηλαδή περί τα 157 εκατ.€ περισσότερα από το ποσό που έχει σήμερα προβλεφθεί, ενώ για την περίοδο 2017-2020, € 237.772.000, δηλαδή περί τα 110 εκατ.€. παραπάνω.

7 Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού (4/7)

Σενάριο 2: Με στοιχεία 2007-2010 και χωρίς ΑΠΑ Οινόφυτων

Σ2

Δεύτερο σενάριο: Υπολογίζεται το ποσό που θα αναλογούσε στην Περιφέρεια εάν κατά την κατανομή των πόρων της περιόδου 2014-2020 και 2017-2020 με στοιχεία 2007-2010 εαν δε λαμβανόταν υπόψη η παραγόμενη στα Οινόφυτα ΑΠΑ.

Όπως και στο Πρώτο σενάριο, ακολουθούνται τα ίδια βήματα υπολογισμού με τον υφιστάμενο υπολογισμό κατανομής πόρων χρησιμοποιώντας όμως διαφορετικά στοιχεία για τον υπολογισμό.

Η βασική διαφορά με το Υφιστάμενο Σενάριο είναι ότι στο Βήμα 4 η γραμμική παρεμβολή δίνει διαφορετικό ύψος ενίσχυσης, καθώς το υπολογιζόμενο κκ ΑΕΠ της Στερεάς Ελλάδας είναι στο σενάριο αυτό το 78% του Μ.Ο ΕΕ και όχι το 84,5% που είναι στον αρχικό υπολογισμό.

Βήμα 1	ΕΕ27 κκ ΑΕΠ	ΑΕΠ βάσης 75% ΕΕ	μέση ελάχιστη βοήθεια	πληθυσμός	Ελάχιστη Βοήθεια	Δεν έχουν αλλαγές
	24500	18375	19,8	560.000	11.088.000	
Βήμα 2	Διαφορά ΑΕΠ βάσης	ΔΑΕΠ*Πληθυσμός	Συντελεστής Στάθμισης		Σταθμισμένο ποσό	
	6125	3.430.000.000	100%		3.430.000.000	
Βήμα 3	Σταθμισμένο Ποσό	ΑΕΠ χώρας / ΕΕ	Συντελεστή Στάθμισης	Σταθμισμένο ποσό 2 (μέγιστη βοήθεια)	Κατά κεφαλή ΣΠ2	
	3.430.000.000	93,30%	2,70%	37.044.000,00	66,15	
Βήμα 4	ΑΕΠ Στερεάς κκ	Ελάχιστη Βοήθεια	Μέγιστη Βοήθεια	Υπολογιζόμενος συντελεστής	Αρχική Εκτίμηση	
	78%	19,8	66,15	60,588	33.929.280,00	
Βήμα 5	Αρχική Εκτίμηση	ποσοστό ανεργίας ΜΟ 11-12-13	μέσο ποσοστό ανεργίας ΕΕ	Αριθμός Ανέργων που υπολογίζονται πάνω από το μέσο ποσοστό ΕΕ	ποσό για ανέργους (1100/άτομο/έτο)	Εκτίμηση με ανεργία
για περίοδο 2014-2020	237.504.960,00	14,3%	9,5%	8.329	64.133.300	301.638.260
για περίοδο 2017-2020	135.717.120	14,3%	9,5%	8.329	36.647.600	172.364.720

Εφαρμόζοντας το δεύτερο σενάριο, στην Περιφέρεια θα αναλογούσαν για την περίοδο 2014-2020 συνολικοί πόροι € 301.638.260, δηλαδή περί τα 42 εκατ.€ περισσότερα από το ποσό που έχει σήμερα προβλεφθεί, ενώ για την περίοδο 2017-2020, € 172.364.720, δηλαδή περί τα 45 εκατ.€. παραπάνω.

7 Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού (5/7)

Σενάριο 3: Με στοιχεία 2011-2013 και με ΑΕΠ Οиноφύτων

Σ3

Τρίτο σενάριο: Υπολογίζεται το ποσό που θα αναλογούσε στην Περιφέρεια για την περίοδο 2014-2020 και 2017-2020 εάν η κατανομή των πόρων είχε γίνει με στοιχεία 2011-2013 συμπεριλαμβανομένου και του παραγόμενου στην περιοχή Οиноφύτων/ Σχηματαρίου ΑΕΠ.

Στο σενάριο αυτό εκτιμούμε το ποσό ενίσχυσης της Στερεάς Ελλάδας με την υπόθεση ότι αυτή ανήκει στις «λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες», (με την υπόθεση ότι ο υπολογισμός επιλεξιμότητας θα γινόταν με στοιχεία της περιόδου 2011-13).

Τα βήματα που ακολουθούνται είναι τα εξής:

Βήμα 1ο

Παίρνουμε την διαφορά του κΑΕΠ της Στερεάς από τον Μ.Ο ΕΕ και την πολλαπλασιάζουμε με τον πληθυσμό της περιφέρειας. Έτσι προκύπτει μια αρχική εκτίμηση.

Βήμα 2ο

Την αρχική εκτίμηση την σταθμίζουμε με έναν συντελεστή στάθμισης 3,15% (καθώς η χώρα έχει κάτω από το 75% του Μ.Ο ΕΕ) και βρίσκουμε την αρχική ετήσια δαπάνη.

Βήμα 3ο

Την αρχική ετήσια δαπάνη την ανάγουμε στο σύνολο της προγραμματικής περιόδου και προσθέτουμε και την προβλεπόμενη πριμοδότηση ανά άνεργο (1300€ ανά έτος) για να βρούμε το συνολικό ποσό που θα δικαιούταν η περιφέρεια εάν ανήκε στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Βήμα 1	ΑΕΠ κκ Στερεά	ΕΕ 28 κκ ΑΕΠ	Διαφορά	Πληθυσμός	Αρχική Εκτίμηση
		17700	26500	8800	560.000
Βήμα 2	Αρχική Εκτίμηση	ΕΕ 28 κκ ΑΕΠ	ΑΕΠ Χώρας / ΕΕ 28	Στάθμιση	Αποτέλεσμα 2
	4.928.000.000,00	100%	75%	3,15%	155.232.000,00
Βήμα 3	Αποτέλεσμα 2	Ποσοστό Ανεργίας ΜΟ 11-12-13	Αριθμός Ανέργων άνω του ΜΟ ΕΕ Στοχου 1 (12,8%)	Ποσό Ανεργίας (1300/άτομο/έτος)	Αποτέλεσμα 3
	για περίοδο 2014-2020	23,8%	19090	173.719.000,00	1.260.343.000
για περίοδο 2017-2020	620.928.000	23,8%	19090	99.268.000	720.196.000

Εφαρμόζοντας το τρίτο σενάριο, στην Περιφέρεια θα αναλογούσαν για την περίοδο 2014-2020 συνολικοί πόροι € **1.260.343.000**, ενώ για την περίοδο 2017-2020, € **720.196.000**.

7 Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού (6/7)

Σενάριο 4: Με στοιχεία 2011-2013 και χωρίς ΑΕΠ Οиноφύτων

Σ4

Τέταρτο σενάριο: Υπολογίζεται το ποσό που θα αναλογούσε στην Περιφέρεια για την περίοδο 2014-2020 και 2017-2020 εάν η κατανομή των πόρων είχε γίνει με στοιχεία 2011-2013 και μη συμπεριλαμβανομένου του παραγόμενου στα Οινόφυτα ΑΕΠ.

Όπως και στο τρίτο σενάριο, εκτιμούμε το ποσό ενίσχυσης της Στερεάς Ελλάδας με την υπόθεση ότι αυτή ανήκει στις «λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες», (με την υπόθεση ότι ο υπολογισμός επιλεξιμότητας θα γινόταν με στοιχεία της περιόδου 2011-13).

Τα βήματα που ακολουθούνται είναι τα εξής:

Βήμα 1ο

Παίρνουμε την διαφορά του κκΑΕΠ της Στερεάς από τον Μ.Ο ΕΕ και την πολλαπλασιάζουμε με τον πληθυσμό της περιφέρειας. Έτσι προκύπτει μια αρχική εκτίμηση.

Βήμα 2ο

Την αρχική εκτίμηση την σταθμίζουμε με έναν συντελεστή στάθμισης 3,15% (καθώς η χώρα έχει κάτω από το 75% του Μ.Ο ΕΕ) και βρίσκουμε την αρχική ετήσια δαπάνη.

Βήμα 3ο

Την αρχική ετήσια δαπάνη την ανάγουμε στο σύνολο της προγραμματικής περιόδου και προσθέτουμε και την προβλεπόμενη πριμοδότηση ανά άνεργο (1300€ ανά έτος) για να βρούμε το συνολικό ποσό που θα δικαιούταν η περιφέρεια εάν ανήκε στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Βήμα 1	ΑΕΠ κκ Στερεά	ΕΕ 28 κκ ΑΕΠ	Διαφορά	Πληθυσμός	Αρχική Εκτίμηση
		16758	26500	9742	560.000
Βήμα 2	Αρχική Εκτίμηση	ΕΕ 28 κκ ΑΕΠ	ΑΕΠ Χώρας / ΕΕ 28	Στάθμιση	Αποτέλεσμα 2
	5.455.520.000,00	100%	75%	3,15%	171.848.880,00
Βήμα 3	Αποτέλεσμα 2	Ποσοστό Ανεργίας ΜΟ 11-12-13	Αριθμός Ανέργων άνω του ΜΟ ΕΕ Στοχου 1 (12,8%)	Ποσό Ανεργίας (1300/άτομο/έτος)	Αποτέλεσμα 3
					Αποτέλεσμα 3
για περίοδο 2014-2020	1.202.942.160,00	23,80%	19090	173.719.000,00	1.376.661.160
για περίοδο 2017-2020	687.395.520,00	23,80%	19090	99.268.000,00	786.663.520

▶ Εφαρμόζοντας το τέταρτο σενάριο, στην Περιφέρεια θα αναλογούσαν για την περίοδο 2014-2020 συνολικοί πόροι € **1.376.661.160**, ενώ για την περίοδο 2017-2020, € **786.663.520**.

7 Υφιστάμενος Υπολογισμός Κατανομής των Πόρων στο ΕΣΠΑ 2014-2020 & 4 Νέα Σενάρια Υπολογισμού (7/7)

Συγκεντρωτική παρουσίαση αποτελεσμάτων

Σημείωση αναφορικά με το τρίτο και τέταρτο σενάριο:

Στην περίπτωση του τρίτου και τέταρτου σεναρίου, **σημαντικές αυξήσεις θα προβλέπονταν** και για:

- τις άλλες ελληνικές περιφέρειες, ιδίως αυτές της μετάβασης, καθώς και
- για ιταλικές και
- για ισπανικές περιφέρειες.

Επομένως, για την υλοποίηση των σεναρίων αυτών, θα έπρεπε να προβλεφθεί μια σημαντική αντίστοιχη αύξηση των συνολικών πόρων για τον στόχο «Επένδυση στην ανάπτυξη και στην απασχόληση». Οι πρόσθετοι πόροι ανά περιφέρεια θα προσαρμόζονταν στο ύψος του τελικώς διατιθέμενου συνολικού ποσού.

	2014-2020	2017-2020
Υφιστάμενη Κατανομή	254.398.340	-
Σενάριο 1	416.101.000	237.772.000
Σενάριο 2	301.638.260	172.364.720
Σενάριο 3	1.260.343.000	720.196.000
Σενάριο 4	1.376.661.160	786.663.520

Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων

8 Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων (1/6)

ΕΡΓΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

* Χρηματοδοτικές
Ανάγκες
83.300.000,00 €

Διαθέσιμοι Πόροι
58.300.000,00 €

Ύψος επιπλέον
αναγκαίας
χρηματοδότησης
26.000.000,00 €

Π/Υ
προγραμματισμένων έργων
44.300.000,00 €

Εκχώρηση από ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ

Απαιτήσεις για έργα σε
Οικισμούς Γ' κατηγορίας
39.000.000,00 €

*Τα έργα διαχείρισης υγρών αποβλήτων (παρουσιάζονται στο Παράρτημα Ι) είναι συνολικού Π/Υ 281.645.000,00 €. Οι χρηματοδοτικές ανάγκες ύψους 83.300.000,00 € αφορούν τα πλέον ώριμα έργα.

8 Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων (2/6)

ΕΡΓΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων (3/6)

ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

*Χρηματοδοτικές
Ανάγκες
13.000.000,00 €

Διαθέσιμοι Πόροι
3.000.000,00 €

Επιπλέον
Χρηματοδοτικές
Ανάγκες
10.000.000,00 €

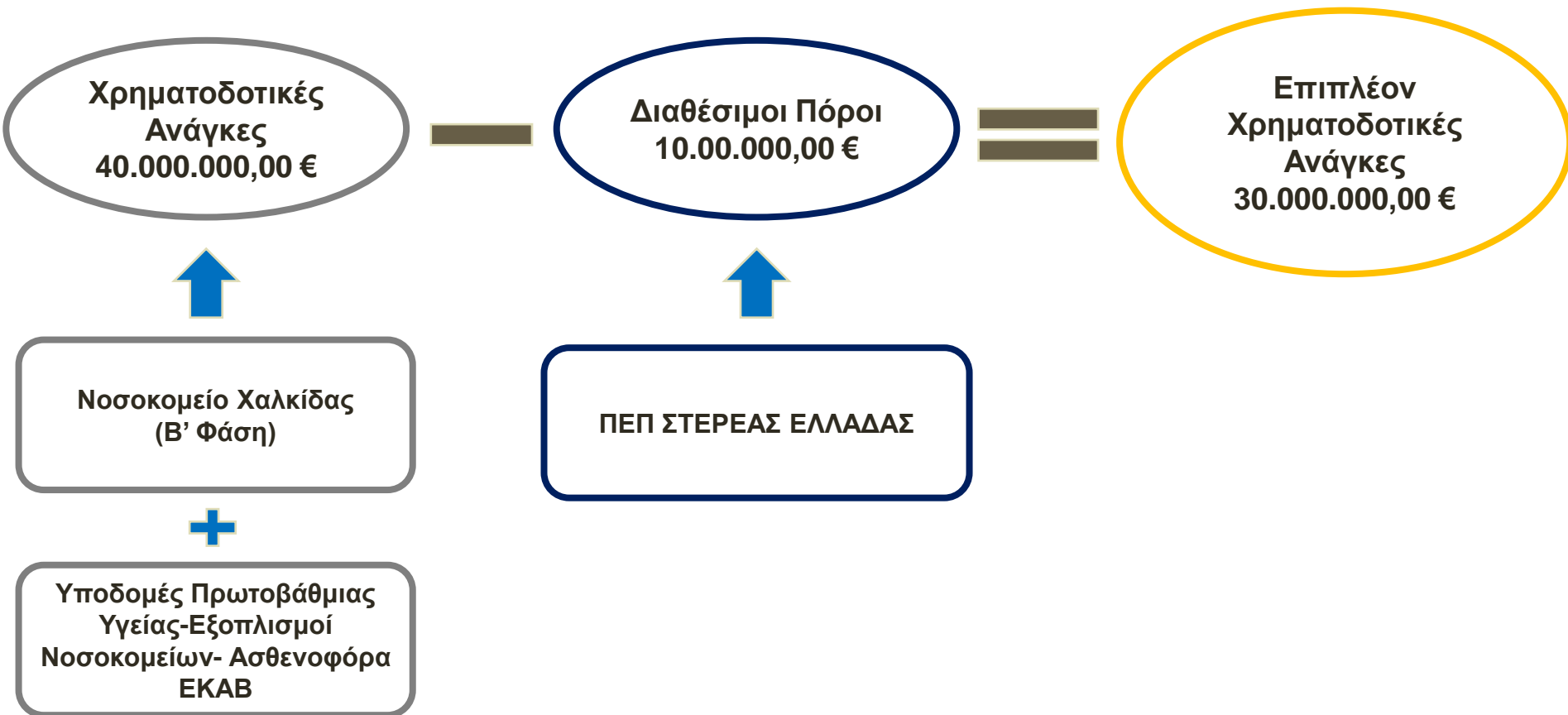
Προτάσεις για έργα
αντιπλημμυρικής προστασίας

ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

*Τα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας (παρουσιάζονται στο Παράρτημα Ι) είναι συνολικού Π/Υ 63.000.000,00 €. Οι χρηματοδοτικές ανάγκες ύψους 13.000.000,00 € αφορούν τα πλέον ώριμα έργα.

8 Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων (4/6)

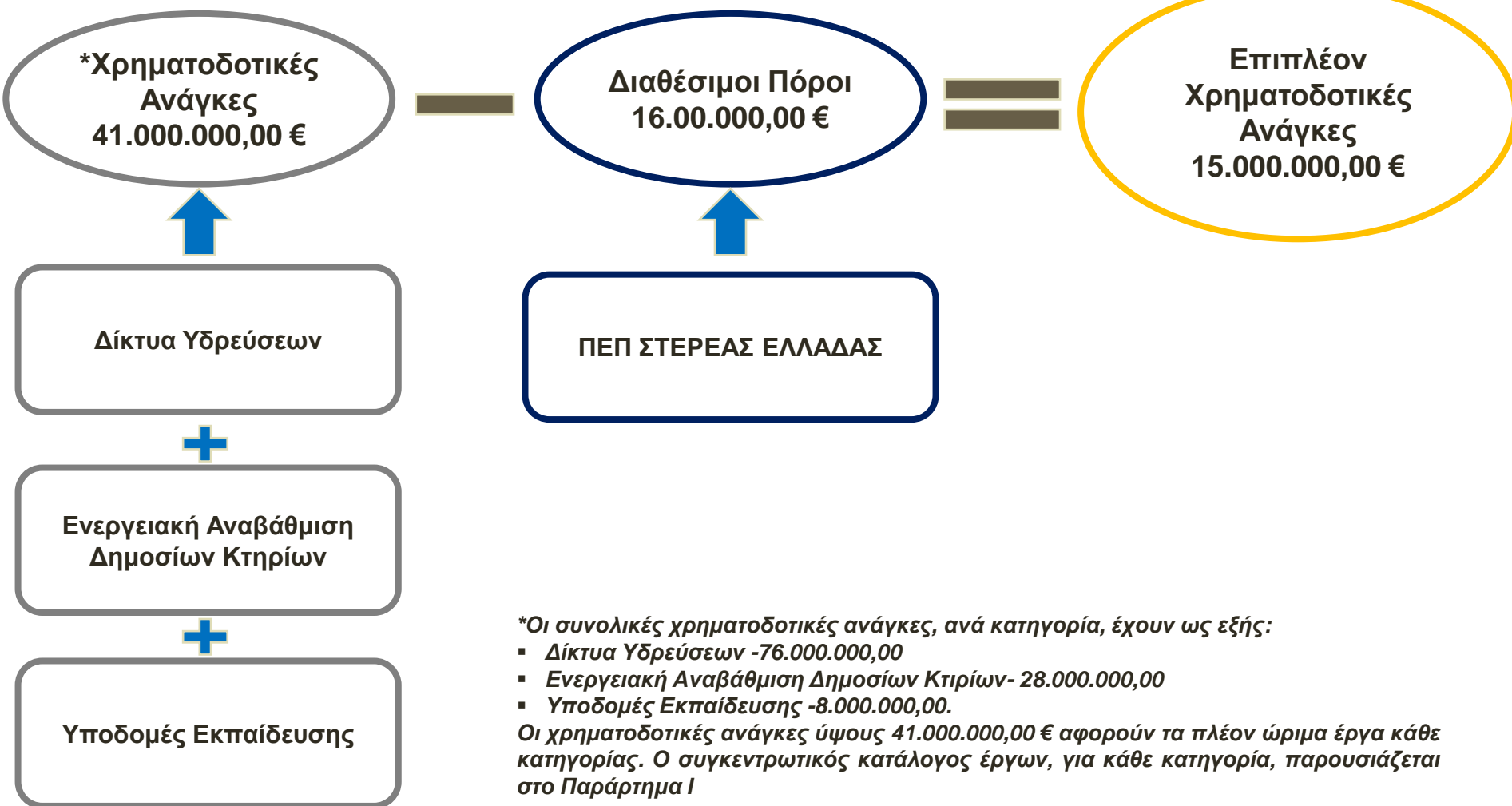
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

8 Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων (5/6)

ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

8 Χρηματοδοτικές ανάγκες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020 οι οποίες δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων (6/6)

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κατηγορία Παρέμβασης	Ύψος αναγκαίας πρόσθετης στήριξης
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	25.000.000,00€
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	50.000.000,00€
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ -ΟΜΒΡΙΑ	10.000.000,00€
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	30.000.000,00€
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	15.000.000,00€
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΓΚΑΙΑΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	130.000.000,00€

Συμπεράσματα

9 Συμπεράσματα

Τα κυριότερα ευρήματα της μελέτης είναι τα ακόλουθα:

1

Το ΑΕΠ/κατ. της Περιφέρειας θα ήταν κατά 6 έως 12% χαμηλότερο από το εμφανιζόμενο τα τελευταία 15 χρόνια εάν δεν συνυπολογιζόταν σε αυτό το παραγόμενο ΑΕΠ στην περιοχή Οινοφύτων/Σχηματαρίου. Εάν συνέβαινε αυτό, η Στερεά Ελλάδα θα ήταν την περίοδο 2007-2013 Περιφέρεια “phasing out” με όλες τις θετικές επιπτώσεις που αυτό θα είχε στο ύψος χρηματοδότησης της Περιφέρειας τόσο από το ΕΣΠΑ 2007-2013 όσο και από το ΕΣΠΑ 2014-2020.

2

Η χρηματοδότηση της Στερεάς Ελλάδας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία μειώνεται σημαντικά μετά το 2007 (δηλαδή μετά το Γ΄ΚΠΣ), λόγω της «στατιστικής» αύξησης του ΑΕΠ/κατ. που επέφερε η διεύρυνση της ΕΕ με 10 νέα κράτη μέλη και της εξακολούθησης του προβλήματος των Οινοφύτων/ Σχηματαρίου. Έτσι, το ΠΕΠ Στερεάς, από 7,12% του Περιφερειακού Σκέλους στο Γ΄ΚΠΣ 2000-2006, καταλήγει στο 2,11% του περιφερειακού Σκέλους στο ΕΣΠΑ 2014-2020

3

Στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αναλογεί από το ΕΣΠΑ 2014-2020 κοινοτική συνδρομή 474€/κατ., έναντι μέσου όρου 1063€/κατ. για το σύνολο των 6 περιφερειών μετάβασης. Εάν η Στερεά ελάμβανε για την περίοδο 2014-2020 πιστώσεις που θα αντιστοιχούσαν στον ως άνω μέσο όρο των περιφερειών μετάβασης, οι πιστώσεις αυτές θα ήταν αυξημένες, σε σχέση με τις σημερινές, κατά 321 εκατ.€. Αντίστοιχα για την περίοδο 2017-2020, οι πιστώσεις θα ήταν αυξημένες κατά 156 εκατ.€.

4

Το στατιστικά αυξημένο ΑΕΠ/κατ. της Στερεάς Ελλάδας, δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις μόνο ως προς τη χρηματοδότησή της. Επηρεάζει επίσης αρνητικά την κατάταξη της Περιφέρειας και τη συμμετοχή των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες εντός των ορίων της: στους Χάρτες Περιφερειακών Ενισχύσεων, στους Αναπτυξιακούς Νόμους, στα Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής και σε ορισμένες κατηγορίες δανείων της ΕΤΕπ.

5

Εάν η κατανομή των πόρων της περιόδου 2014-2020 είχε γίνει με βάση στατιστικά στοιχεία τριετίας 2011-2013, οι θεωρητικά πρόσθετοι πόροι που θα αναλογούσαν στη Στερεά, ανάλογα με το σενάριο και τη χρήση, ή μη, «διορθωμένου» (λόγω Οινοφύτων) ΑΕΠ, θα ήταν από 40 εκατ.€ έως 1,1 δισ.€.

6

Υπάρχουν ανάγκες πρόσθετης χρηματοδότησης ύψους 130 εκ. Ευρώ για την υλοποίηση έργων διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, αντιπλημμυρικής προστασίας, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης κ.α.

Παράρτημα Ι: Κατάλογος Έργων

ΕΡΓΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (1/3)

A/A	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
1	Αλιάρτου- Θεσπιέων	Αναβάθμιση ΕΕΛ Αλιάρτου	4.000.000,00 €
2	Δελφών	Αναβάθμιση ΕΕΛ Άμφισσας	1.250.000,00 €
3	Δελφών	Βελτίωση υπάρχοντος ΒΙΟΚΑ Επταλόφου	1.070.000,00 €
4	Διρφύων - Μεσσαπίων	Αναβάθμιση ΒΙΟΚΑ Στενής	300.000,00 €
5	Δομοκού	Δίκτυο συγκέντρωσης και μεταφοράς λυμάτων Δήμου Δομοκού	335.000,00 €
6	Δομοκού	Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης στην ΤΚ Ομβριακής	2.325.000,00 €
7	Δομοκού	Αποχετευτικό δίκτυο ακαθάρτων ΤΚ Ν. Μοναστηρίου	2.635.000,00 €
8	Δωρίδας	Αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων Ερατεινής- Τολοφώνος - Πανόρμου	3.200.000,00 €
9	Δωρίδας	Αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων οικισμών περιοχής ταμιευτήρα Μόρνου	17.000.000,00 €
10	Δωρίδας	Αποχέτευση λυμάτων παραλιακών οικισμών ΔΕ Ευπαλίου	5.200.000,00 €
11	Ερέτριας	Εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης λυμάτων οικισμού Άνω Βάθειας, Δ.Ε Αμαρυνθίων	2.660.000,00 €
12	Θηβαίων	Επεκτάσεις δικτύων ομβρίων και ακαθάρτων υδάτων Δ. Θηβαίων – αναβάθμιση ΕΕΛ	700.000,00 €

ΕΡΓΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (2/3)

A/A	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
13	Θηβαίων	Κατασκευή ΒΙΟΚΑ και δικτύου αποχέτευσης ΔΕ Πλαταιών Δήμου Θηβαίων	12.450.000,00 €
14	Ιστιαίας - Αιδηψού	Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων ευρύτερης περιοχής Ιστιαίας	20.700.000,00 €
15	Ιστιαίας - Αιδηψού	Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων οικισμού Λ. Αιδηψού	2.600.000,00 €
16	Καρύστου	Εκσυγχρονισμός και επέκταση ΒΙΟΚΑ Καρύστου	5.500.000,00 €
17	Καρύστου	Δίκτυο ακαθάρτων επέκτασης Καρύστου	7.030.000,00 €
18	Καρύστου	Αποχέτευση ακαθάρτων και ΕΕΛ οικισμών Ν. Στύρων, Στύρων Δήμου Καρύστου	80.000.000,00 €
19	Καρύστου	Αποχέτευση ακαθάρτων και ΕΕΛ οικισμού Παναγιάς Αλμυροποτάμου, Δήμου Καρύστου	25.000.000,00 €
20	Κύμης - Αλιβερίου	ΒΙΟΚΑ τέως Δήμου Αυλώνος	2.100.000,00 €
21	Κύμης - Αλιβερίου	Επέκταση και αναβάθμιση ΒΙΟΚΑ Αλιβερίου	2.500.000,00 €
22	Λεβαδέων	Αναβάθμιση – εκσυγχρονισμός ΕΕΛ Λιβαδειάς	5.670.000,00 €
23	Λεβαδέων	Αναβάθμιση & επέκταση ΕΕΛ Λιβαδειάς και σύνδεση δικτύου ακαθάρτων Αγ. Γεωργίου στην ΕΕΛ Λιβαδειάς	5.000.000,00 €
24	Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας	Αποχέτευση λυμάτων Τ.Κ Πηλίου	2.680.000,00 €

ΕΡΓΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (3/3)

A/A	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
28	Στυλίδας	Αποχέτευση Τ.Κ Αγίας Μαρίας	1.750.000,00 €
29	Τανάγρας	Αποχέτευση ακαθάρτων στη Δ.Ε Τανάγρας	12.200.000,00 €
30	Τανάγρας	Κατασκευή εσωτερικών δικτύων αποχέτευσης οικισμών Αγ. Θωμά και Κλειδιού Δ. Τανάγρας και έργων μεταφοράς στο ΒΙΟΚΑ Οινοφύτων – Σχηματαρίου	5.240.000,00 €
31	Τανάγρας	Αποχέτευση ακαθάρτων στους οικισμούς Πλάκα Δήλεσι & Δήλεσι και επέκταση ΒΙΟΚΑ Σχηματαρίου –Οινοφύτων	28.900.000,00 €
32	Χαλκιδέων	Υποθαλάσσιος αγωγός λυμάτων από Κάνηθο έως Σουβάλα	500.000,00 €
33	Χαλκιδέων	Αποχέτευση λυμάτων Παντειχίου	3.000.000,00 €
34	Χαλκιδέων	Αναβάθμιση Κέντρου Λυμάτων Χαλκίδας	1.800.000,00 €

ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (1/2)

Α/Α	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
1	Αγράφων	Αντιπλημμυρικά έργα Δ.Ε Αγράφων Δήμου Αγράφων	341.000,00
2	Αλιάρτου- Θεσπιέων	Αποχέτευση ομβρίων στη Δ.Ε Αλιάρτου	1.500.000,00
3	Δελφών	Αντικατάσταση αγωγού ομβρίων επί των οδών Γάτου-Εθν. Αντιστάσεως-Οδ. Ανδρούτσου-Λεφ. Σαλώνων	300.000,00
4	Δελφών	Διευθέτηση χειμάρρου «ΥΛΑΙΘΟΥ» στην περιοχή του Λυκείου Άμφισσας	1.000.000,00
5	Δελφών	Κατασκευή κλειστού αγωγού ομβρίων υδάτων επί της οδού Π. Κουτρομπά στο Δ.Δ Χρισσού	230.000,00
6	Δελφών	Αντιπλημμυρικά έργα ρέματος «Σκίτσα» Τ.Κ Βουνιχώρας του Δ. Δελφών	250.000,00
7	Διρφύων - Μεσσαπίων	Έργο αποχέτευσης ομβρίων	500.000,00
8	Ερέτριας	Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας Σαρανταπόταμου	1.500.000,00
9	Ερέτριας	Αποχέτευση ομβρίων στη Δ.Κ Αμαρύνθου	2.000.000,00
10	Θηβαίων	Κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων Δήμου Θηβαίων	1.300.000,00
11	Ιστιαίας - Αιδηψού	Αποχέτευση ομβρίων Δ. Ιστιαίας-Αιδηψού	20.000.000,00
12	Καρπενησίου	Αντιπλημμυρικά έργα τέως Δήμου Ποταμιάς	190.000,00

ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (2/2)

Α/Α	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
13	Καρπενησίου	Αντιπλημμυρική προστασία τέως Δήμου Προυσού-ανάντι περιμετρική-αποχετευτική τάφρος οδού Καραούλι προς Κούλι	180.000,00
14	Καρύστου	Δίκτυο ομβρίων επέκτασης Καρύστου	13.700.000,00
15	Καρύστου	Αντιπλημμυρικό έργο επέκτασης Καρύστου	1.015.000,00
16	Καρύστου	Δίκτυο ομβρίων Μαρμαρίου	1.000.000,00
17	Τανάγρας	Μελέτη και κατασκευή αποχέτευσης ομβρίων υδάτων στο Δήλεσι	3.500.000,00
18	Χαλκιδέων	Αποχέτευση ομβρίων περιοχής II Νέου Σχεδίου Πόλης (Συνοικία Ζ)	6.000.000,00
19	Χαλκιδέων	Αποχέτευση ομβρίων περιοχής Αρτάκης I & II	7.400.000,00
20	Χαλκιδέων	Συμπληρωματικά έργα αποχέτευσης ομβρίων Δ. Χαλκιδέων	1.000.000,00

ΕΡΓΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ (1/2)

Α/Α	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
1	Αλιάρτου- Θεσπιέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	5.240.000,00
2	Αλιάρτου- Θεσπιέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	1.800.000,00
3	Δελφών	Εξοικονόμηση ενέργειας	209.100,00
4	Διρφύων - Μεσσαπίων	Εξοικονόμηση ενέργειας	600.000,00
5	Δομοκού	Εξοικονόμηση ενέργειας	165.000,00
6	Δομοκού	Εξοικονόμηση ενέργειας	135.000,00
7	Δομοκού	Εξοικονόμηση ενέργειας	135.000,00
8	Δομοκού	Εξοικονόμηση ενέργειας	248.000,00
9	Δομοκού	Εξοικονόμηση ενέργειας	135.000,00
10	Δομοκού	Εξοικονόμηση ενέργειας	105.000,00
11	Ερέτριας	Εξοικονόμηση ενέργειας	1.000.000,00

ΕΡΓΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ (2/2)

Α/Α	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
12	Θηβαίων	Εξοικονόμηση ενέργειας	1.600.000,00
13	Θηβαίων	Εξοικονόμηση ενέργειας	3.400.000,00
14	Ιστιαίας - Αιδηψού	Εξοικονόμηση ενέργειας	336.000,00
15	Καρπενησίου	Εξοικονόμηση ενέργειας	922.500,00
16	Καρύστου	Εξοικονόμηση ενέργειας	1.500.000,00
17	Λεβαδέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	350.000,00
18	Λεβαδέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	440.000,00
19	Λεβαδέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	450.000,00
20	Λεβαδέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	460.000,00
21	Λεβαδέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	6.750.000,00
22	Τανάγρας	Εξοικονόμηση ενέργειας	1.520.000,00
23	Τανάγρας	Εξοικονόμηση ενέργειας	405.900,00
24	Χαλκιδέων	Εξοικονόμηση ενέργειας	352.000,00

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Α/Α	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
1	Δελφών	Αναβάθμιση Γυμνασίου –Λυκείου Ιτέας	350.000,00
2	Δελφών	Κατασκευή στέγης 1ου-2ου Γυμνασίου Άμφισσας	310.000,00
3	Δελφών	Επέκταση 1ου Δημοτικού Σχολείου Άμφισσας	600.000,00
4	Διρφύων - Μεσσαπίων	Προμήθειες εξοπλισμού εργαστηρίων & εξοπλισμού hardware για τα σχολεία του Δήμου	300.000,00
5	Ερέτριας	Κατασκευή βιοκλιματικού βρεφονηπιακού σταθμού Δ.Κ Αμαρύνθου	1.880.000,00
6	Τανάγρας	Ανάγερση 12θέσιου Δημ. Σχολείου στο Δήλεσι	4.200.000,00
7	Τανάγρας	Ανάγερση παιδικού – βρεφονηπιακού σταθμού Τ.Κ Αρματος ΔΕ Τανάγρας	750.000,00

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ(1/3)

Α/Α	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
1	Αλιάρτου- Θεσπιέων	Αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης	4.000.000,00
2	Αλιάρτου- Θεσπιέων	Εξωτερικό υδραγωγείο – δίκτυο ύδρευσης Πέτρα –Αλιάρτος	1.500.000,00
3	Αμφίκλειας - Ελάτειας	Αξιοποίηση πηγών Τρύπτης	1.000.000,00
4	Αμφίκλειας - Ελάτειας	Ολοκλήρωση αντικατάστασης αγωγού Παλαιοχωρίου – Αμφίκλειας	1.060.000,00
5	Δελφών	Βελτίωση διυλιστηρίων νερού	700.000,00
6	Δελφών	Αντικατάσταση δικτύων ύδρευσης Ιτέας	1.090.000,00
7	Δομοκού	Αντικατάσταση εξωτερικού δικτύου ύδρευσης αμιαντοσωλήνων από πηγές ΠΟΤΑΜΙΑ έως φρεάτιο διανομής	270.000,00
8	Δωρίδας	Βελτίωση ύδρευσης Μαλανδρινού - φυλακών Μαλανδρινού	1.066.000,00
9	Δωρίδας	Ύδρευση Ερατεινής -Πανόρμου	323.100,00
10	Δωρίδας	Ύδρευση Σεργούλας-Γλυφάδας	745.000,00
11	Δωρίδας	Ύδρευση οικισμού Κλήματος	460.000,00
12	Δωρίδας	Ύδρευση οικισμού Χιλιαδούς της ΤΚ. Μανάγουλης	855.000,00

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ(2/3)

A/A	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
13	Δωρίδας	Βελτίωση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης Δ. Ε Ευπαλίου	740.000,00
14	Δωρίδας	Διαχείριση εξωτερικού υδραγωγείου Δ. Δωρίδος-τηλεέλεγχος – τηλεχειρισμός	1.700.000,00
15	Ερέτριας	Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης Ερέτριας (υπόλοιπα τμήματα Ερέτριας)	1.410.000,00
16	Ερέτριας	Αντικατάσταση αμιαντοσωλήνων δικτύου ύδρευσης Δ.Ε Αμαρυνθίων	
17	Θηβαίων	Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων τηλεελέγχου – τηλεχειρισμού της υδροδότησης Δ. Θηβαίων	3.900.000,00
18	Θηβαίων	Βελτίωση εξωτερικού υδραγωγείου Δ.Ε Θήβας	5.450.000,00
19	Ιστιαίας - Αιδηψού	Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης Γιάλτρων	990.000,00
20	Καρπενησίου	Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για τη βελτίωση της λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης του Δήμου Καρπενησίου	381.000,00
21	Καρπενησίου	Αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης Ροσκάς, Μεσοκώμης και Καστανούλας	518.000,00

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ(3/3)

Α/Α	Δήμος	Τίτλος Έργου	Π/Υ
22	Καρύστου	Δίκτυο ύδρευσης επέκτασης Καρύστου	2.310.000,00
23	Κύμης - Αλιβερίου	Ύδρευση οικισμού Καλάμου στο Δ.Δ Αχλαδεράς	600.000,00
24	Κύμης - Αλιβερίου	Κατασκευή υδατοδεξαμενής και εξωτερικού δικτύου ύδρευσης στη Δ.Ε Αυλώνα	325.000,00
25	Λεβαδέων	Υδροδότηση οικισμών Αγίας Παρασκευής και Αλασκομενών	404.000,00
26	Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας	Κατασκευή υδατοδεξαμενής και αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης Τ.Κ Λίμνης	962.000,00
27	Τανάγρας	Νέος αγωγός ύδρευσης Σχηματαρίου-Δηλεσίου	3.600.000,00
28	Τανάγρας	Ολοκληρωμένη διαχείριση υδατικών συστημάτων περιοχής Ασωπού	39.240.000,00

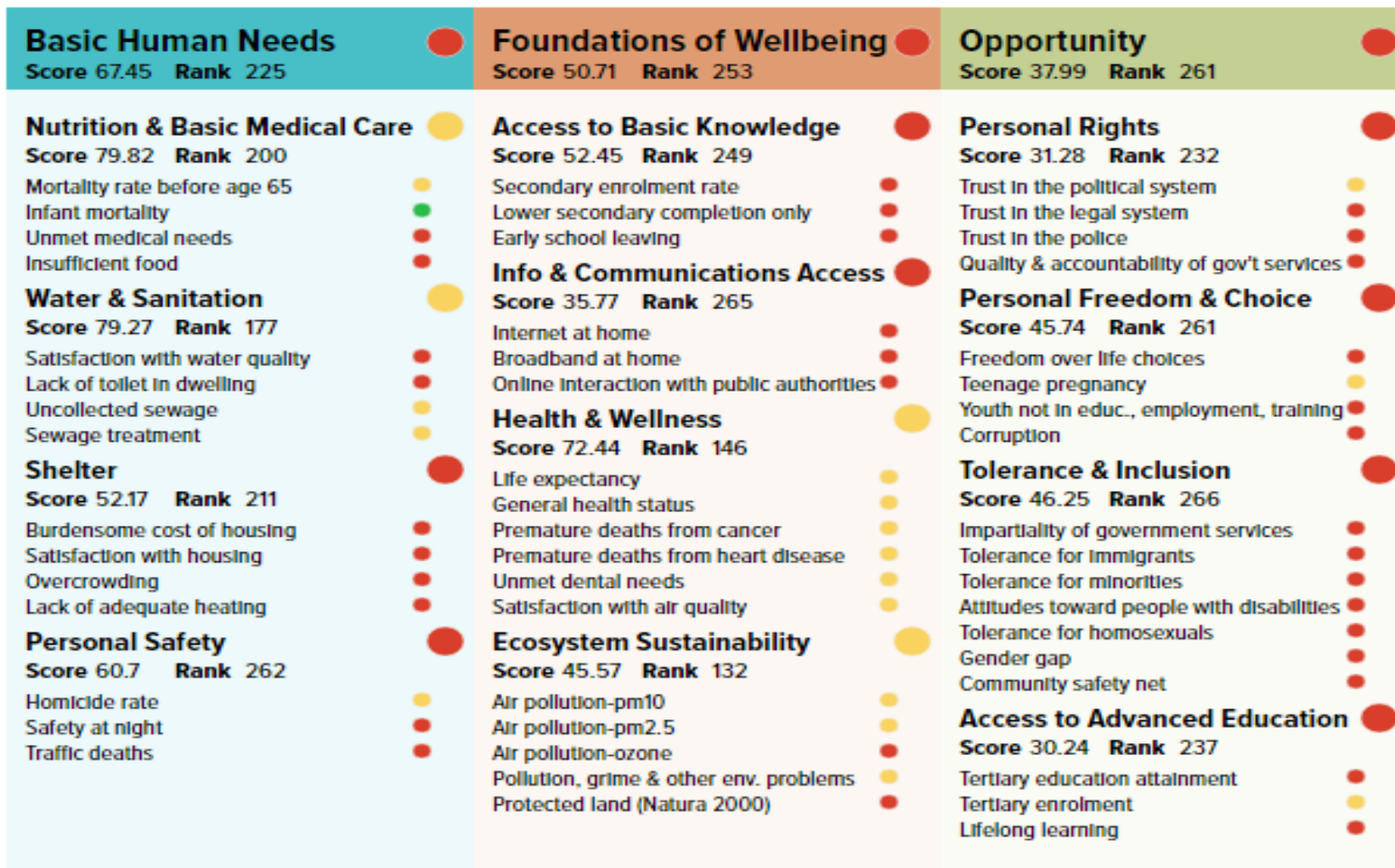

Παράρτημα II: Δείκτης Κοινωνικής Προόδου

Stereia Ellada Ellada

SPI 51.35 ● SPI Rank 253/272 GDP PPP (2011) €18100 GDP Rank 195/272

Strengths and weaknesses are relative to 15 regions of similar GDP: South Yorkshire, Prov. Hainaut, Sardegna, Yugozapaden, Shropshire and Staffordshire, Martinique, Kriti, Andalucía, Castilla-La Mancha, Ciudad Autónoma de Melilla, Tees Valley and Durham, Prov. Luxembourg (BE), Região Autónoma dos Açores, Molise, Lincolnshire

Strength - Neutral - Weakness - Missing (n/a)

● ● ● ●